

จาก อธิการบดี ม.ร.

ศาสตราจารย์ ดร.ชรรมบุญ โสภารัตน์

กระผมในฐานะอธิการบดีมหาวิทยาลัยรามคำแหง ในนามของคณาจารย์ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ และผู้แทนนักศึกษา รู้สึกภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่ง ในวันอันเป็นประวัติศาสตร์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง วันที่ชาวรามคำแหงทุกคนรำลึกถึงมิรู้ลืมว่าเป็นวันสถาปนามหาวิทยาลัย และวันนี้ได้เวียนมาครบรอบอีกวาระหนึ่ง เป็นปีที่ 17 ตลอดระยะเวลา 17 ปีที่ผ่านมา มหาวิทยาลัยรามคำแหงได้เจริญก้าวหน้าขึ้นเป็นลำดับ ได้ปฏิบัติภารกิจด้านการสอน วิจัย ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและให้บริการสังคมด้วยดีโดยตลอด จนบัดนี้ตติจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นที่ยอมรับในความสามรถและคุณธรรมจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐบาลและเอกชน ไม่เพียงแต่ในประเทศไทยนี้เท่านั้น ยังเป็นที่ยอมรับของนานาประเทศด้วย

ในช่วงระยะเวลาที่กระผมได้เข้ามาบริหารมหาวิทยาลัยแห่งนี้ ได้ดำเนินนโยบายสนับสนุนความเป็นเลิศทางวิชาการทั้งด้านพัฒนาอาจารย์และหลักสูตร ตลอดจนจัดการสอนต่างๆ เพื่อให้มหาวิทยาลัยเจริญรุดหน้า นอกจากนี้ยังส่งเสริมการศึกษาให้เป็นไปตามปรัชญาของมหาวิทยาลัยเปิด โดยกำหนดทิศทางในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยใช้นโยบาย "1-3-13" หรือ 1 เป้าหมาย 3 แนวทาง 13 แผนงาน ซึ่งมีแผนงานที่สำคัญ ๆ ดังนี้คือ

1. โครงการสอบซ่อม
2. แผนงานสร้างหลักประกัน บำรุงขวัญ
3. แผนงานสวัสดิการ
4. สำนักวิจัย ม.ร.
5. สถาบันบริการคอมพิวเตอร์
6. โครงการปริญญาโท
7. ผักกอบรมวิชาการ
8. ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ
9. ยกกระดับศักยภาพวิชาการ
10. พัฒนากิจการรมนักศึกษา
11. ปรับปรุงหลักสูตร
12. ปรับปรุงระบบงานประชาสัมพันธ์
13. งานพัฒนาค่านิยมการศึกษ

งานทั้ง 13 แผนงานที่ได้กำหนดเป็นนโยบายไว้เนั้น มหาวิทยาลัยได้กระทำต่อเนื่องสัมพันธ์กันไปทุกแผนงาน ได้ประสบความสำเร็จในระยะเริ่มแรกไปแล้ว เช่น การตั้งสำนักวิจัย ม.ร. สถาบันบริการคอมพิวเตอร์ การร่วมมือทางวิชาการกับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศโดยเฉพาะประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา แคนาดา และออสเตรเลีย และในปีนี้ได้เปิดปริญญาโท 3 คณะ ได้แก่ คณะรัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ส่วนแผนงานอื่นๆ มหาวิทยาลัยได้กระทำเสร็จลุส่งไปด้วยดี

ในโอกาสวันคล้ายวันสถาปนามหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีที่ 17 นี้ มหาวิทยาลัยได้จัดงานเพื่อเฉลิมฉลอง 3 วัน คือ วันที่ 25-26-27 พฤศจิกายน 2531 โดยจะมีงานนิทรรศการแสดงผลงานทางวิชาการด้านต่างๆ ของมหาวิทยาลัยในรอบ 17 ปีที่ผ่านมาจากทุกคณะ/สำนัก มีการอภิปรายทางวิชาการและมีการแสดงต่างๆ ณ ลาน สวป. และหอประชุม AD 1 สำหรับวันในเวลา 07.00 น. ณ บริเวณลานพุ่มานา ได้เริ่มมีพิธีทางศาสนาไปแล้ว ในลำดับต่อมาจะเป็นการเปิดนิทรรศการทางวิชาการและพิธีมอบโล่เกียรติคุณแก่ผู้บำเพ็ญประโยชน์แก่มหาวิทยาลัย นอกจากนี้ศิษย์เก่ารามคำแหงทั่วประเทศยังได้จัดงานวันรามคำแหง และรวมใจชาวรามเพื่อสร้างตึก 17 ปีรามคำแหง เป็นอนุสรณ์อีกด้วย

บัดนี้ ได้เวลาอันสมควรแล้ว ขอเรียนเชิญ ฯพณฯ ประธานสภาผู้แทนราษฎร ได้โปรดมอบโล่เกียรติคุณ กล่าวคำปราศรัย และเปิดงาน 17 ปีรามคำแหงต่อไป

อธิการบดี ม.ร. เยี่ยมคำนับ ฯพณฯ ประธานสภาผู้แทนราษฎร

เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2531 ศาสตราจารย์ ดร.ชรรมบุญ โสภารัตน์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยรามคำแหง และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์ศักดิ์ พันธุลาภ รองอธิการบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ ได้เข้าเยี่ยมคำนับ ฯพณฯ ปิยะ เฉลิมทอง ประธานสภาผู้แทนราษฎร ที่สภาผู้แทนราษฎร เพื่อเรียนให้ทราบถึงกิจกรรมการวันสถาปนามหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีที่ 17

ในโอกาสนี้ ได้มีการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมมหาวิทยาลัยรามคำแหง รวมทั้งการพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่ง ฯพณฯ ประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้ความเห็นในสมัยการประชุมที่จะถึงนี้ สภาฯ คงจะได้พิจารณา และก็จะมาลงสภาฯ เช่นเดียวกับกับร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ทัศนะของ ฯพณฯ ประธานสภา

“...ผมดีใจและภูมิใจกับรามคำแหง ผมมีส่วนร่วมผลักดันให้รามคำแหงเกิดร่วมกับ ส.ส.ประมวล กุดมาตย์ ไม่เพียงแต่ความดีใจกับชาวรามคำแหง ผมเห็นว่า รามคำแหงได้แบ่งเบาภาระของรัฐบาลอย่างมาก...
มหาวิทยาลัยจะซื้ออะไรผม โปรดแจ้งให้ผมทราบด้วย ผมยินดีด้วยความเต็มใจยิ่ง...”

ปิยะ เฉลิมทอง
ประธานสภาผู้แทนราษฎร
25 พ.ย. 2531

ฯพณฯ ประธานสภา เปิดงาน 17 ปีรามคำแหง

ฯพณฯ ปิยะ เฉลิมทอง ประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นประธานเปิดงานวันสถาปนามหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีที่ 17 เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2531 ในโอกาสนี้ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้มอบ

ตอบ จดหมาย

จากนักศึกษา รหัส 31

ถาม เป็นนักศึกษารหัส 29 มีหน่วยกิตสะสมน้อยมาก เลยสมัครเข้าเป็นนักศึกษาใหม่ในเทอม S230 ผลการสอบออกมาเป็นที่พอใจมาก พอตีพิมพ์มาอ่าน "ตอบจดหมาย" ในข่าวรวม เรื่องนักศึกษาปี 23 ที่ยังไม่หมดสภาพภาพ แล้วมาสมัครใหม่ ผลการสอบออกมาจะเป็นไม่พอแล้วในกรณีของผม จะมีปัญหาหรือไม่ ถ้ามีจะต้องทำอย่างไรบ้างจึงจะไม่ให้ผลสอบเป็นไม่พอ

ตอบ ตามระเบียบเดิม ถ้านักศึกษาขาดการลงทะเบียนเรียนโดยไม่เสียค่ารักษาสถานภาพเกินกว่า 2 ภาคการศึกษาติดต่อกัน นักศึกษาจะหมดสภาพการเป็นนักศึกษา แต่เมื่อมหาวิทยาลัยขยายระยะเวลาการศึกษาจาก 8 ปี เป็น 12 ปี โดยเริ่มตั้งแต่รหัส 23 เป็นต้นไป นักศึกษาที่ขาดการลงทะเบียนเรียนนั้น สามารถมาลงทะเบียนใหม่ได้โดยเสียค่ารักษาสถานภาพย้อนหลัง ในภาคที่ไม่ได้ลงทะเบียนเรียนได้ ดังนั้นในกรณีของคุณนี้ เท่ากับมี 2 รหัส คือ รหัส 29 และรหัส 31 แต่คุณต้องการผลการสอบของรหัส 31 คุณควรลาออกจากรหัส 29 เพื่อให้ถูกต้องตามระเบียบ และเพื่อไม่ให้เป็นการลำบาก คือ วันไหนที่คุณมาที่มหาวิทยาลัย ก็แวะไปลาออกที่ สวป. ชั้น 2 งานทะเบียน พร้อมทั้งนำบัตรนักศึกษารหัส 29 มาคืนด้วยเท่านั้นก็ถือว่าคุณลาออกแล้วค่ะ

ส่วนผลการสอบของคุณในรหัส 31 ไม่เป็นไรค่ะ

จากคุณวิมล จันทร์เดช รหัส 23105068

ถาม ได้เขียน จ.ม. มาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรามคำแหงควรขยายระยะเวลาการศึกษาจาก 8 ปี เป็น 12 ปี โดยให้เหตุผลหลายอย่างที่ทำไมไม่สามารถจบได้ภายใน 8 ปี เนื่องจากภาระหน้าที่การงาน ทั้งข้อสอบผิดพลาด อุปสรรคในการเดินทางมาสอบในบางครั้ง เช่น ผ่นตกหนัก การจราจรติดขัด ตลอดจนการเจ็บไข้ต่างๆ และเพื่อให้เป็นไปในระบบเดียวกับมหาวิทยาลัยเปิดซึ่งมีเวลาเรียนไม่เต็มเวลา ตลอดจนขอร้องให้มหาวิทยาลัยเปลี่ยนแปลงเพื่อเป็นประโยชน์กับนักศึกษา

ตอบ จ.ม. ของคุณเขียนมาไม่ต้องการคำตอบ เพียงแต่แสดงข้อคิดเห็น และมีข้อความยาวมาก อาจารย์จึงขออนุญาตสรุปเฉพาะวัตถุประสงค์ของคุณว่า ต้องการให้เปลี่ยนแปลงโดยขยายเวลาการศึกษาออกเป็น 12 ปี ในขณะที่มหาวิทยาลัยก็ได้ดำเนินการแล้ว โดยเริ่มจากรหัส 23 เป็นต้นไป ซึ่งเป็นไปตามที่คุณต้องการ อาจารย์คิดว่าในขณะที่คุณก็คงลงทะเบียนเรียนและสอบไปเรียบร้อยแล้วในภาค 1/2531 ที่ผ่านมา เมื่อมหาวิทยาลัยให้โอกาสแล้ว คุณคงใช้ความพยายามในการศึกษาเล่าเรียน เพื่อจะเป็นบัณฑิตในอนาคตอันใกล้ อาจารย์ขอเอาใจช่วย

จากคุณบุญชัย รัตนเกียรติชัย

ถาม เป็นนักศึกษา 8 ปีสมัครใหม่ ในวันทีสมัครเป็นนักศึกษาเมื่อภาคฤดูร้อน 2/2530 ผมได้แจ้งขอเทียบโอนในวันนั้นเลยได้ 72 หน่วยกิต โดยอาจารย์รับสมัครได้ออกเอกสารการเทียบโอนให้ตามสำเนาที่ส่งมาให้ อยากทราบว่

(1) การเทียบโอนที่กระทำในวันสมัครเป็นนักศึกษาสมบูรณ์หรือยัง จะต้องขึ้นตอนอะไรอีกหรือไม่ และหลักฐานที่อาจารย์ออกให้ตามที่แนบมานี้เป็นหลักฐานการเทียบโอนที่สมบูรณ์หรือยัง ถ้าไม่สมบูรณ์จะต้องปฏิบัติอย่างไร

(2) เมื่อเทียบโอนได้ 72 หน่วยกิตแล้ว จะมีสิทธิ์เทียบเรียนได้ 4 ปี หรือ 8 ปี

วารสารรามคำแหงฉบับมนุษยศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์จัดทำวารสารรามคำแหงฉบับมนุษยศาสตร์ซึ่งจะออกวางตลาดต้นเดือนธันวาคมนี้มีบทความที่น่าสนใจสำหรับปีนี้ได้แก่ บทความที่ระลึกครบ 100 ปี พระยาอนุমানราชชน 2 เรื่อง คือ

• พระยาอนุমানราชชนมองจากสายตาของลูกศิษย์นอกชั้นเรียน โดย อาจารย์ ส.ศิริวิทย์

• พระยาอนุমানราชชนคนมีชีวิตเย็น โดย อาจารย์ สมศรี สุกุมลันนท์

นอกจากนี้ยังมีบทความที่เป็นประโยชน์ยิ่งสำหรับนักวิชาการและนักวิจัยได้แก่

• แหล่งสารนิเทศทางวิชาการในประเทศไทย โดย ดร.อุทัย หุติยะโพธิ์

• การอ้างถึงในงานวิชาการ โดย รศ.เสริมศิริ เจริญผล รวมทั้งบทความในสาขามนุษยศาสตร์ที่สนใจอีกนับสิบเรื่อง

ราคาจำหน่ายเล่มละ 30 บาท มีจำหน่ายที่คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ผู้ที่อยู่ต่างจังหวัดสั่งซื้อได้โดยส่งชานี้ติดมาที่

คุณเอภีรัตน์ สีนสารรัตน์
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
หัวหมาก กรุงเทพฯ 10240
คำสง พรี

ข่าวโดย ดร.อุษา อรรถกัมป

กรมการเตรียมสอบตำแหน่งบุคลากร 3

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จะจัดให้มีการสอบรวมการเตรียมตัวสอบบุคลากร 3 ชั้นในวันที่ 10 ธันวาคม 2531 ถึง วันที่ 15 มกราคม 2532 ณ อาคาร KMB โดยเปิดรับสมัครในระหว่างวันที่ 28 พฤศจิกายน 2531 ถึง วันที่ 6 ธันวาคม 2531 เวลาราชการ ณ ชั้น 1 อาคารคณะรัฐศาสตร์ ค่าสมัครเข้าอบรมวิชาความรู้ความสามารถทั่วไป 250 บาท วิชาเฉพาะตำแหน่ง 150 บาท เปิดรับทั้งบัณฑิตรามคำแหง และบุคคลภายนอก ผู้สนใจติดต่อได้ตามวัน-เวลาดังกล่าว หรือโทรฯ สอบถามได้ที่ 3180853, 3180862, 3180914 หรือ 3180867-85 ต่อ 232, 233 โดยในการสมัครนั้นผู้สมัครจะต้องนำรูปถ่ายขนาด 1 นิ้ว 2 ใบ พร้อมทั้งบัตรประจำตัวยื่นต่อเจ้าหน้าที่รับสมัคร

ตอบ (1) การเทียบโอนในวันสมัคร ถือว่าดำเนินการเรียบร้อยแล้ว

(2) มีสิทธิ์เรียนได้ 12 ปี (แต่เดิม 8 ปี เดียวนี้ขยายระยะเวลาเป็น 12 ปี) ถึงแม้ว่าจะเทียบโอนได้ 72 หน่วยกิตก็ตาม

จากคุณปัญญา เรือนใหม่

ถาม เป็นนักศึกษา รหัส 23 มีความสงสัยเกี่ยวกับการขยายเวลาการศึกษาจาก 8 ปี เป็น 12 ปี จริงหรือไม่ และถ้าขยายจริง นักศึกษารหัส 23 จะมีหน่วยกิตต่อให้หรือไม่ เพราะผมเป็นนักศึกษารหัส 23 สอบครั้งสุดท้ายที่ผ่านมาคือ ภาคซ่อม 2/30 ลงไว้ 6 วิชา ถ้าสอบผ่านทั้งหมด ก็จะจบการศึกษา แต่ผมเกรงว่าจะผ่านไม่หมด ถ้าเป็นเช่นนั้น รหัส 23 จะลงทะเบียนได้อีกเมื่อไร ผมคิดว่าน่าจะลงทะเบียนสอบภาค 1/31 นี้จะได้ไม่เสียเวลา

ตอบ จริง และนักศึกษารหัส 23 จะนับหน่วยกิตต่อให้โดยเริ่มให้ลงทะเบียนในภาค 1/31 ที่ผ่านมา โดยลงทะเบียนในกรณีพิเศษ ตามวัน และเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด ซึ่งเข้าใจว่าคุณคงจะได้ทราบจากข่าวของมหาวิทยาลัยไปแล้ว แต่ถ้าในกรณีที่คุณไม่ทราบข่าว และในขณะนี้ก็เลยเวลาภาค 1/2531 มาแล้ว คุณก็สมควรทำได้เลยลงทะเบียนภาค 2/2531 ในราวเดือนมกราคม 2532 โดยเสียค่ารักษาสถานภาพของภาค 1/2531 พร้อมกับการลงทะเบียนด้วย

บรรณธิการ

การขอผ่อนผันการรับราชการทหารกองประจำการ ในอนุปกติ สำหรับนักศึกษา ประจำปีการศึกษา 2531

นักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่อยู่ในระหว่างเกณฑ์ตรวจเลือกเข้ารับราชการทหารกองประจำการ ในยามปกติ ให้ขอทำการผ่อนผันการรับราชการทหารได้สำหรับปีการศึกษานี้ และเพื่อให้การขอผ่อนผันฯ ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย จึงให้นักศึกษาที่จะขอใช้สิทธิ์ทำการผ่อนผันฯ ในฐานะนักศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง จะต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 38 (พ.ศ. 2516) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497 ข้อ 2 ก. อนุ 7 ความว่า "นักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง เฉพาะผู้สำเร็จประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าและมีผลการศึกษาในมหาวิทยาลัย โดยสอบไล่ได้ภาคละไม่น้อยกว่าเก้าหน่วยกิตทุกภาคติดต่อกัน เว้นแต่ภาคใดขาดสอบเพราะเหตุสุดวิสัย ซึ่งมหาวิทยาลัยรับรอง" มหาวิทยาลัยรามคำแหง จึงประกาศให้นักศึกษาทหารบกคุณสมบัติและหลักฐานประกอบการขอผ่อนผันฯ ดังนี้

1. คุณสมบัติของนักศึกษาที่จะขอทำการผ่อนผันฯ

1.1 เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง อยู่ในปีการศึกษา 2531 และเป็นผู้ที่เกิด พ.ศ. 2507-พ.ศ. 2511 และยังไม่เคยทำการผ่อนผันการรับราชการทหารกองประจำการไว้กับมหาวิทยาลัยฯ

1.2 นักศึกษาที่ขอทำการผ่อนผันฯ ต้องมีผลการสอบไล่ในภาค 1 ปีการศึกษา 2531 ได้ไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต

1.3 นักศึกษาที่เกิดระหว่าง พ.ศ. 2507-2511 และเคยขอทำการผ่อนผันการรับราชการทหารกองประจำการไว้กับสถานศึกษาเดิมก่อนเข้าศึกษาที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง ต้องขอทำการผ่อนผันฯ ใหม่ เมื่อเข้าศึกษาที่มหาวิทยาลัยรามคำแหงในปีแรก

1.4 นักศึกษาที่ขอทำการผ่อนผันฯ ต้องมิใช่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาวิชาทหารอยู่ในปีการศึกษา 2531

1.5 นักศึกษาที่เคยเข้ารับการฝึกเรียนวิชาทหาร และเคยขอใช้สิทธิ์ยกเว้นการรับราชการทหารในฐานะ นักศึกษาวิชาทหารมาแล้ว แต่มิได้ศึกษาวิชาทหารต่อ ในปีการศึกษาปัจจุบัน (ปีการศึกษา 2531) หากจะขอทำการผ่อนผันฯ ต้องทำการเพิกถอนสิทธิการยกเว้น ในฐานะนักศึกษาวิชาทหารก่อนจึงจะขอทำการผ่อนผันฯ ได้

1.6 นักศึกษาที่ขอผ่อนผันฯ เพื่อเข้ารับการศึกษาฝึกเรียนวิชาทหารในปีการศึกษา 2532 ยังไม่มีสถานภาพเป็นนักศึกษาวิชาทหารและถ้าเป็นผู้ที่เกิด พ.ศ. 2507-2511 จะต้องขอทำการผ่อนผันฯ

1.7 นักศึกษาที่เคยยื่นหลักฐานขอผ่อนผันฯ ไว้กับมหาวิทยาลัยรามคำแหงแล้ว ไม่ต้องขอทำการผ่อนผันฯ อีก แต่ต้องลงทะเบียนเรียนโดยสม่ำเสมอทั้งภาค 1 และภาค 2 และนำผลการสอบไล่ที่สอบได้ไม่น้อยกว่าภาคละ 9 หน่วยกิต (ไม่นับภาคการสอบซ่อมและภาคฤดูร้อน) ไปแจ้งที่งาน นักศึกษาวิชาทหาร กองกิจการนักศึกษา ตึกกิจกรรมนักศึกษา ชั้น 2 (รวม 1) เพื่อขอรักษาสิทธิการผ่อนผันฯ ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 38 (พ.ศ. 2516) และจะต้องส่งผลการสอบเพื่อรักษาสิทธิการผ่อนผันฯ ได้ในเดือนเมษายน 2532 ภายหลังจากมหาวิทยาลัยฯ ดำเนินการผ่อนผันฯ ให้กับนักศึกษาที่ขอใช้สิทธิ์ในปีการศึกษา 2531 แล้ว

1.8 นักศึกษาที่ขาดสอบเพราะเหตุสุดวิสัย ซึ่งมหาวิทยาลัยรับรอง เช่น เจ็บป่วย ต้องนำไปรับรองแพทย์จากโรงพยาบาล (ของทางราชการหรือเอกชน) หรือจากสถานพยาบาลของทางราชการ มาแสดงประกอบการขอผ่อนผันฯ และต้องเจ็บป่วยในระหว่างช่วงสอบภาค 1/2531

วันที่ 24 ตุลาคม - วันที่ 14 พฤศจิกายน 2531

* 8 น.พ. 77

■ **‘ข่าวรวมตัวแสดง’**ฉบับที่ 30 ประจำวันจันทร์ที่ 28 พฤศจิกายน 2531... ■ ประเดิมข่าวฉบับนี้ ขอจับใจความแก่ ‘ชาวใต้’ ประสบภาวะน้ำท่วมรุนแรงหนักหน่วงที่สุดในรอบ 50 ปี 8 จังหวัด กลายเป็นเมืองใต้บาดาล สาธารณูปโภคทุกชนิด เป็นอัมพาต เส้นทางเดินรถยนต์ รถไฟ สะพาน ไฟฟ้า โทรศัพท์ ถูกตัดขาด บ้านเรือนไร่นา สัตว์เลี้ยง เสียหายยับ พายุฝนยังคงกระหน่ำติดต่อไม่หยุด รัฐบาลอนุมัติงบประมาณช่วยเหลือฉุกเฉินแล้ว 8.6 ล้านบาท กองทัพอากาศหน่วยงานเกี่ยวข้อง เร่งช่วยเหลือประชาชนตัวเป็นเกลียว ยอดผู้เสียชีวิตมากกว่าร้อยราย ■ **‘ครับ...’** ภัยธรรมชาติเล่นงานพี่น้องชาวใต้ครั้งนี้ไม่มีความปรานีปรวศัยเลยหลายจังหวัดเห็นภาพแล้วเ็นว่าเมืองเวนิส พุดได้คำเดียว ‘เศร้า’ ครับ ■ สมัยหนึ่ง ‘แหลมตะตุมทุก’ ทำให้ประชาชนทั่วประเทศเศร้าสลด ต่อความวิบัติของผู้เคราะห์ร้ายจากฤทธิ์พายุ ศพเกลื่อนทะเล ลาวาที่เดินแดนเกือบทั่วจังหวัดภาคใต้ นับเป็นความเสียหายครั้งใหญ่ที่สุด **‘สีทอง’** ได้แต่เอาใจช่วยให้มันดับภัยครั้งนี้ได้เร็วทันใจไปเร็ว ๆ ■ **‘หินร่ำไห้’** ความเคลื่อนไหวในรอบวันมาบ้าง ยืนยันจากท่านอธิการบดี ศาสตราจารย์ ดร.ธรรมบุญ โสภารัตน์ ในถ้อยแถลงให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์ เดลิเวอรี่ ฉบับประจำวันพฤหัสบดีที่ 24 พฤศจิกายน 2531 ปริญญาภิรมมา ภิโณมน ภิณภัก ทัณฑ์สนใจสมัครเข้าศึกษา อุดใจรถล๊อคพิก ■ ตัวเลขที่รับเข้าศึกษาในแต่ละคณะ เป็นไปตามยอดเต็มที่เคยประกาศไว้แล้ว คือ คณะรัฐศาสตร์ และ คณะเศรษฐศาสตร์ รับคนละ 40 คน คณะวิทยาศาสตร์สาขาเคมี ปรุษยาศาสตร์ 10 คน ■ หลักเกณฑ์การรับสมัครต้องสอบผ่านแบบ

“สีทอง”

มอบโล่เกียรติคุณ “ผลงานเกียรติคุณ” กสิกรรมประทุม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย มอบโล่เกียรติคุณแก่ ศาสตราจารย์ ดร.ธรรมบุญ โสภารัตน์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยรามคำแหงนี้ ให้การสนับสนุนการสัมมนาทางวิชาการประจำปีของสมาคมภูมิศาสตร์แห่งประเทศไทย วันที่ 15 พฤศจิกายน 2531 ณ โรงแรมเอเชีย ในโอกาสที่ อธิการบดี ม.ร. ได้บรรยายเกี่ยวกับประชุมควมในหัวข้อเรื่อง “พหุภาคสมมติของเอเชียกับการพัฒนา”

เตรียมที่ถมนามมหาวิทยาลัย ศาสตราจารย์ ดร.ธรรมบุญ โสภารัตน์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นประธานในการประชุมคณะกรรมการดำเนินการ โครงการพัฒนามหาวิทยาลัย โดยมีผู้แทน กทม. และผู้เกี่ยวข้องของมหาวิทยาลัย ร่วมประชุมด้วย เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2531 ณ ห้องประชุมได้พอขุนฯ

ช่วยเหลือสมาชิก รองศาสตราจารย์ ดร.พรหมณีโชติ คณะศึกษาศาสตร์ในฐานะประธานกรรมการสหกรณ์ออมทรัพย์และการระดมเงินช่วยเหลือสมาชิก (ทุนสาธารณประโยชน์) แห่งสหกรณ์ออมทรัพย์ฯ แยมวินสุม สามีนางนิลวรรณ แยมวินสุม สมาชิกสหกรณ์ฯ ซึ่งได้เป็นภรรยาเมื่อเร็ว ๆ นี้

ขาดอดตลาหวงวัดถาเขต คณะกรรมการสภาทนายความ ม.ร.ปี 2531 ดำเนินการขาดอดตลาหวงวัดถาเขตที่ไม่มีผู้ดูแลและไม่มารับตามกำหนด จำนวน 17 รายการ เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2531 ณ สำนักงานสภาทนายความ โดยขาดอดตลาหวงได้เงินจำนวน 107,661 บาท

ทดสอบเบื้องต้น หรือ **“อาร์.ยู.แกด”** ก่อน เพื่อวัดผลความสามารถ ศิษย์เก่ารุ่นพ่อขุนฯ ตั้งตารอคอยเรียนปริญญาโทมาฯ รับทราบตามนี้ ■ บัณฑิตใหม่โปรดทราบ มหาวิทยาลัยฯ ได้รับแจ้งจาก สำนักพระราชวัง-กิจการ ขอเปลี่ยนแปลงวันรับพระราชทานปริญญาบัตร จากวันที่ 27 ธันวาคม 2531 เป็น วันที่ 24 ธันวาคม 2531 นอกนั้นเป็นไปตามกำหนดเดิม จึงขอให้บัณฑิตที่เข้ารับพระราชทานในวันที่ 27 ธันวาคม 2531 ไปรับในวันที่ 24 ธันวาคม 2531 แทน (ข้อมิใหญ่ตามกำหนดเดิม คือ 18 ธันวาคม 2531) สำหรับบัณฑิตที่เข้าชื่อมิใหญ่ 24 ธันวาคม 2531 ให้ไปชื่อมิใหญ่ 27 ธันวาคม 2531 แทน ทราบแล้วเปลี่ยน ■ ยอดรับสมัครนักศึกษาใหม่ ภาค 2/2531 (ทางไปรษณีย์และ ม.ร. วันที่ 19-20 พฤศจิกายน 2531) รวมทั้งสิ้นจำนวน 9,157 คน แยกเป็นสมัครที่ ม.ร. 8,443 คน สมัครทางไปรษณีย์ 714 คน ■ ผลการประชุม ท.ป.ม. มีเรื่องน่าสนใจ ดังนี้ อนุมัติให้สำนักหอสมุดกลาง ม.ร. จัดโครงการพัฒนาคณะกร เรื่อง “CO-ROM กับระบบงานห้องสมุด” (CO-ROM and Library System) เพื่อส่งเสริมความรู้ทางวิชาการและเทคโนโลยีเกี่ยวกับระบบงานแก่บุคคล แยกจัดเป็น 2 โครงการ โครงการ 1 วันที่ 28 พฤศจิกายน 2531 นี้ โครงการ 2 จัดประมาณอาทิตย์สุดท้ายเดือนธันวาคม 2531 ■ สำนักวิทยบริการทววิชาการและทดสอบประเมินผล จัดโครงการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “บทบาทงานบริการวิชาการใน สวป.” ระหว่างวันที่ 9-11 ธันวาคม 2531 ณ ห้องประชุม สวป. ชั้น 5 และโรงแรมชีวิต พัทยา จ.ชลบุรี วัดอุประสงค์ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจในงานบริการ และแสวงหาแนวทางการพัฒนางานบริการวิชาการ ■ หันไปคุยเรื่องนักศึกษาบ้าง ... ขณะนี้มหาวิทยาลัยกำลังอยู่ในระหว่างเปิดการเรียนการสอนประจำภาค 2/2531 ทั้ง รามฯ 1 และ รามฯ 2 ดูบรรยายกาศนักศึกษา มาฟังบรรยายที่แบ่งตา เพราะมีนักศึกษาที่เป็นชาวต่างจังหวัดได้เดินทางกลับบ้านเกิดเมืองนอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษาชาวมิชได้หลายจังหวัด ญาติ พี่น้องประสพภัยธรรมชาติ **“อุทกภัย”** จึงจำเป็นต้องอยู่ร่วมชะตากรรม และประการสำคัญ คือ เส้นทางคมนาคม จากภาคใต้มุ่งสู่กรุงเทพมหานครถูกกระแสน้ำพัดทำลายเสียหาย ไม่ว่าทางรถไฟ ทางรถยนต์ แม้กระทั่งเครื่องบินก็เกือบใช้การไม่ได้ เพราะภาวะวิสัย (บนท้องฟ้า) ไม่ปลอดภัย ■ เตรียมรับสถานการณ์พื้นที่ สมศักดิ์ วิเชียรฉาย หัวหน้าพรรคพิทักษ์ธรรม เตรียมจัดงาน **“ซันท์มาชาวใต้”** ในวันที่ 12 ธันวาคม 2531 ณ ลาน สวป.เก่า รวมทั้งมีอภิปรายเรื่อง **“รัฐบาลกับการแก้ปัญหาภาคใต้”** และรับบริจาค เครื่องอุปโภค บริโภคด้วย อีกโครงการหนึ่งชื่อ **“ต้านภัยหนาว”** พรรคฯ ก็กำลังรับบริจาคเสื้อผ้าเพื่อนำไปมอบให้ชาวชนบทผู้ยากไร้ที่อำเภอหนองแก้ว จังหวัดเลย ระหว่างวันที่ 4-7 ธันวาคม 2531 นักศึกษาผู้สนใจทั้ง 2 กิจกรรม ติดต่อได้ ณ ที่ทำการพรรคนักกิจกรรมภาคใต้ ลานพอขุนฯ ■ ทางด้าน วัชระ เพชรทอง เลขาธิการใหญ่พรรคสังคมนิยม ผ่ากข่าวมาว่า พรรคสังคมนิยมกำลังพยายามช่วยเหลือนักศึกษาพม่า โดยการจัดโครงการ **“ก่อนเสด็จมณฑลธรรม”** เพื่อควมมีมนุษย

เยี่ยมชม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์กานต์ พันธุสุข รองอธิการบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ เป็นประธานในการต้อนรับนักศึกษาต่างชาติที่ มาเยี่ยมชมมหาวิทยาลัยรามคำแหง และพบปะสนทนากับนักศึกษา โดยชมรมเอเชค อ.ศ.ม.ร. ร่วมกับกองกิจการนักศึกษาให้การต้อนรับ เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2531 ณ ห้องประชุมประมุข กุณมาศย์

ธรรมกับเพื่อนคนหนุ่มสาวชาวประเทศเพื่อนบ้านที่ศตะวันตกของประเทศเรา โดยจัดงานขึ้น **ในวันที่ 20 ธันวาคม 2531** ณ สนามฟุตบอลมหาวิทยาลัยรามคำแหง งานนี้มีดนตรีร็อกแสดงมากมาย คือ **คนด่านเกวียน, นีรนาน, พิวานขาว, การาราน** และศิลปินเดี่ยว **พรมิภาพ กระโตนชำนาญ** ขอเชิญนักศึกษาเข้าร่วมงานโดยทั่วกัน ■ ขณะนี้ **พรรคอภิปคย์** ได้ย้ายที่ทำการพรรค มาอยู่ **ข้างตึกถลาอาณัน (SAB)** ตรงข้ามตึกกิจกรรมนักศึกษา โดยกำลังอยู่ในระหว่างก่อสร้าง อีกไม่นานคงแล้วเสร็จ ■ ส่วน **พรรคปลดแอก** ก็ได้ย้ายที่ทำการพรรคเช่นกัน โดยมาอยู่ **ข้างหอประชุมมหาวิทยาลัยรามคำแหง (10.1.1)** ตรงข้ามที่ทำการคณะมนุษยศาสตร์ ■ **จักรพันธ์ แยมวินทร์** นายค อ.ศ.ม.ร. บอกว่า ขอให้พรรคนักศึกษาต่าง ๆ อย่กคิดเรื่องศักดิ์ศรีวิสัยเลย กับพรรคขอควมสนับสนุนงบประมาณ (งบกลาง) จากองค์การนักศึกษาในการดำเนินกิจกรรม

สนุกกับ ภาษาอังกฤษ

ทศ.ระพีพร ทรัพย์อ่อนก คณะมนุษยศาสตร์

ท่านผู้อ่านทราบไหมว่า นามสกุลของชาวอังกฤษ และชาวอเมริกัน นั้นสามารถบอกให้ทราบว่า บรรพบุรุษ ของตระกูลนั้นเคยประกอบอาชีพอะไรมาก่อน เช่น นามสกุล Miller หมายความว่า บรรพบุรุษของตระกูล นั้นเคยทำงานในโรงสี เพราะ mill แปลว่าโรงสี

ลองทายดูซิว่า นามสกุลเหล่านี้เคยมีบรรพบุรุษ ประกอบอาชีพอะไร

1. Thatcher บรรพบุรุษเคยมีอาชีพ _____
2. Clark " _____
3. Cooper " _____
4. Mason " _____
5. Tanner " _____
6. Cutter " _____
7. Furbisher " _____
8. Steward " _____
9. Slater " _____
10. Cobbler " _____
11. Brewster " _____
12. Arrowsmith " _____
13. Fowler " _____
14. Chandler " _____
15. Marshall " _____
16. Smith " _____
17. Cacciatore " _____
18. Prior " _____

เลข	อาชีพ	คำตอบ
1	ช่างทอผ้า	ช่างทอผ้า
2	ช่างตัดเสื้อ	ช่างตัดเสื้อ
3	ช่างทำรองเท้า	ช่างทำรองเท้า
4	ช่างแกะสลัก	ช่างแกะสลัก
5	ช่างทำเครื่องปั้นดินเผา	ช่างทำเครื่องปั้นดินเผา
6	ช่างทำเครื่องปั้นดินเผา	ช่างทำเครื่องปั้นดินเผา
7	ช่างทำเครื่องปั้นดินเผา	ช่างทำเครื่องปั้นดินเผา
8	ช่างทำเครื่องปั้นดินเผา	ช่างทำเครื่องปั้นดินเผา
9	ช่างทำเครื่องปั้นดินเผา	ช่างทำเครื่องปั้นดินเผา
10	ช่างทำเครื่องปั้นดินเผา	ช่างทำเครื่องปั้นดินเผา
11	ช่างทำเครื่องปั้นดินเผา	ช่างทำเครื่องปั้นดินเผา
12	ช่างทำเครื่องปั้นดินเผา	ช่างทำเครื่องปั้นดินเผา
13	ช่างทำเครื่องปั้นดินเผา	ช่างทำเครื่องปั้นดินเผา
14	ช่างทำเครื่องปั้นดินเผา	ช่างทำเครื่องปั้นดินเผา
15	ช่างทำเครื่องปั้นดินเผา	ช่างทำเครื่องปั้นดินเผา
16	ช่างทำเครื่องปั้นดินเผา	ช่างทำเครื่องปั้นดินเผา
17	ช่างทำเครื่องปั้นดินเผา	ช่างทำเครื่องปั้นดินเผา
18	ช่างทำเครื่องปั้นดินเผา	ช่างทำเครื่องปั้นดินเผา

กฎหมายใกล้ตัว

ภาษีกับนักแสดงสาธารณะ

ทศ.เต็มบุญ แก้วเขียว คณะนิติศาสตร์

ทุกวันนี้สังคมได้ยอมรับอาชีพของการเป็นนักแสดง ไม่ว่าจะเป็นการแสดงภาพยนตร์ โทรทัศน์, ละครเวที ว่าเป็นอาชีพที่มีเกียรติ มีชื่อเสียงและมีรายได้ดี เราจะ มีคำเรียกบรรดานักแสดงเหล่านี้ว่า "ดาราร" ซึ่งคำๆนี้ หลายคนอยากจะได้สัมผัสและเป็นดาราไปบ้าง บางคน แม้จะเป็นเพียงตัวประกอบแต่เดินผ่านหน้ากล้องก็ถือว่า คนได้เป็นดาราไปแล้ว ในเรื่องรายได้ของการเป็น ดาราเงินไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับความนิยม ของผู้ชมและ บทบาทที่ผู้กำกับการแสดงเขามอบให้ อาทิเช่น ถ้าเล่น เป็นพระเอกหรือนางเอก ก็จะมีค่าตัวแพง แต่ถ้านักแสดง เพียงตัวประกอบค่าตัวก็จะถูกลงมากตามความสำคัญ ของเนื้อเรื่อง อาชีพของการเป็นดาราที่เหมือนกับอาชีพ อื่นๆ คือ เมื่อมีรายได้แล้วก็ต้องเสียภาษีอากรให้กับ รัฐบาลตามหน้าที่ของพลเมือง โดยประมวลรัษฎากร ได้ให้ความหมายของคำว่า ดาราไว้ดังนี้ "นักแสดงสาธารณะ" หมายความว่า นักแสดงละคร ภาพยนตร์ วิทยุ หรือ โทรทัศน์ นักร้อง นักดนตรี นักกีฬาอาชีพ หรือนัก แสดงเพื่อความบันเทิงใด ๆ เมื่อมีรายได้เกิดขึ้นจาก การแสดงนั้นๆ แล้ว ตามกฎหมายภาษีอากรถือว่าเป็น เงินได้ประเภทธุรกิจอย่างหนึ่ง (ตามประมวลรัษฎากร มาตรา 40 (8)) โดยนักแสดงจะต้องมีภาษีต่อไปนี้คือ

1. ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย กรณีบุคคลทั่วไป รวมทั้งบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล จ่ายเงินค่าแสดง ให้กับนักแสดงสาธารณะ จะต้องคำนวณหักภาษี ณ ที่ จ่ายให้ ในอัตราร้อยละ 5
2. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาครั้งปีละครั้งปี ซึ่งผู้มีเงินได้ (นักแสดง) จะต้องเป็นผู้คำนวณภาษีและ ชำระภาษีด้วยตนเองตามหลักเกณฑ์ของกฎหมาย (ประมวลรัษฎากร มาตรา 56 และมาตรา 56 ทวิ) ทั้งนี้ รายได้จากการเล่นแสดงดังกล่าว สามารถหักรายจ่ายตามที่ กฎหมายกำหนดก่อนเสียภาษี คือ เงินได้ส่วนที่ไม่เกิน 300,000 บาท หักค่าใช้จ่ายไว้ร้อยละ 60 และสำหรับเงิน ได้ส่วนที่เกิน 300,000 บาท หักค่าใช้จ่ายได้ร้อยละ 40 โดยการหักค่าใช้จ่ายทั้งสองกรณีนี้ รวมกันต้องไม่เกิน 600,000 บาท ผู้มีเงินได้ (นักแสดงฯ) จะไม่หักค่าใช้จ่าย ตามหลักเกณฑ์นี้ก็ได้ โดยสามารถที่จะขอหักค่าใช้จ่าย ตามความเป็นจริงที่ตนใช้จ่ายไป (ตามใบเสร็จ)

การชำระภาษีถือว่าเป็นหน้าที่พลเมืองของบุคคล ทุกคนในชาติที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ด้วยเหตุนี้ นักแสดงสาธารณะเมื่อมีรายได้เกิดขึ้นก็ต้องเสียภาษี ที่กฎหมายกำหนด และเพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของ นักแสดงฯ รัฐบาลจึงได้มีการลดภาษีไว้ ณ ที่จ่ายทุก ครั้งที่มีการจ่ายเงิน โดยนักแสดงสามารถนำภาษีที่หัก ณ ที่จ่ายดังกล่าว มาเป็นเครดิตหักลบออกจากภาษีที่ตน ต้องเสียตอนครั้งปีหรือสิ้นปีได้

อาชีพ	คำตอบ
ช่างทอผ้า	ช่างทอผ้า
ช่างตัดเสื้อ	ช่างตัดเสื้อ
ช่างทำรองเท้า	ช่างทำรองเท้า
ช่างแกะสลัก	ช่างแกะสลัก
ช่างทำเครื่องปั้นดินเผา	ช่างทำเครื่องปั้นดินเผา

3 หน้าที่วิทยาศาสตร์

ดูกระดาษอันตราย

สุนทร ตันนิก หัวหน้าสาขาวิชาเกษตรกรรม
สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ในปัจจุบันมีการใช้กระดาษในกิจการต่างๆ มาก มายโดยเฉพาะการพิมพ์หนังสือ เช่น หนังสือพิมพ์ หรือ วารสารต่าง ๆ ซึ่งหนังสือเหล่านี้มักจะมีพิมพ์ด้วยหมึกพิมพ์ สีต่าง ๆ สวยงาม หนังสือเหล่านี้เมื่อผู้อ่าน ๆ เสร็จก็มักจะ กองรวมกันไว้มากเข้าก็นำไปขายแก่ผู้รับซื้อกระดาษด้วย ราคาถูก ซึ่งผู้รับซื้อก็จะนำไปแปรรูปหรือนำไปใช้ประโยชน์ ต่าง ๆ แต่มีอยู่สิ่งหนึ่งที่เราจะพบเห็นกันอยู่ทุกวันก็คือ มีผู้เอาหนังสือพิมพ์เก่า หนังสือวารสารเก่า ไปพับทำถุง กระดาษสำหรับใส่ของทิ้งของกินและของใช้ ถุงกระดาษ เหล่านี้บางครั้งก็มีมีก๊พ ตัวหนังสือ ที่มีสีสันสวยงาม

สีของหมึกพิมพ์ที่ใช้พิมพ์หนังสือเหล่านี้ มีส่วน ประกอบของสารบางอย่าง เช่น ตะกั่ว โครเมียม แคดเมียม ซีลีเนียม สารเหล่านี้เป็นพวกโลหะหนัก และเป็นอันตราย ต่อชีวิตคนเรา

เมื่อนำถุงกระดาษเหล่านี้ไปใส่อาหารบางอย่างที่มี น้ำมัน หรือมีความชื้น เช่น กล้วย ปาท่องโก๋ กล้วยทอด สับปะรด ผัสดอง ฯลฯ ส่วนของโลหะหนักในหมึกพิมพ์ เหล่านี้ก็จะละลายซึมออกมา เข้าไปปนเปื้อนอยู่ในอาหาร นั้นและในที่สุดก็เข้าไปสะสมอยู่ในตัวของผู้บริโภคต่อไป มากเข้าก็จะมีผลกระทบต่อระบบทางเดินอาหาร และต่อ ระบบประสาทได้

และที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ กระดาษที่นำมาพับถุง นั้นอาจจะเหมือนสิ่งสกปรก เป็นแหล่งเพาะเชื้อรา แบคทีเรีย เมื่อนำมากใส่อาหาร เชื้อเหล่านี้ก็จะติดไปยังผู้บริโภคได้ เช่นกัน จึงควรที่จะหลีกเลี่ยงการใช้ถุงกระดาษที่มีหมึก พิมพ์ ไม่ว่าจะพิมพ์ด้วยหมึกอะไรก็ตาม หรือถึงแม้จะ พิมพ์เพียงเล็กน้อย ทั้งนี้ก็เพื่อความปลอดภัยต่อชีวิตของ เรา หรือ บุคคลในครอบครัวของเรานั้นเอง.

แพร่ภาพทางสถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 7 สี
17.01 18.55 น.

"You have no more right to consume happiness without producing it than to consume wealth without producing it."

George Bernard Shaw.

ผู้ไว้ทุกข์ให้ศพผู้ตาย ยามไม่ถูกสร้างสุสานอันดี
ผู้สร้างทรัพย์ให้โลก นิ่งจึงมีสิทธิ์ใช้สิน

แอร์ส เนอร์บาร์ท ซอร์
นักเขียนและนักคิดแนวสังคมนิยม
ชาวอังกฤษ

รวมรวมและเรียบเรียงโดยคุณปิ่นทอง ส.บรรณรักษ์
และ อ.วิมล สุทธิรักษ์

สงครามครูเสด ครั้งที่ 4

อ.สุนทร ทัญพงศ์ คณะมนุษยศาสตร์
กองกานศึกษา

สัมพันธภาพระหว่างสาธารณรัฐเวนิสกับอาณาจักรโรมันตะวันออกมาถึงจุดแตกหักในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1171 เมื่อจักรพรรดิมานูเอล (Manuel) ทรงเร่งเร้าให้เกิดความรู้สึกต่อต้านพวกละตินขึ้นในหมู่ประชาชนชาวคอนสแตนติโนเปิล พระองค์สั่งให้จับกุมและยึดทรัพย์สินทั้งหมดของพวกเขาเวเนเทียนที่อาศัยอยู่ในอาณาจักร และพระองค์ยังทรงประสบความสำเร็จในการขับไล่กองเรือของพวกเขาเวเนเทียนออกจากทะเลเอเจียน (Aegean) นโยบายต่อต้านพวกละตินสิ้นสุดลงเมื่อจักรพรรดิมานูเอลสิ้นพระชนม์ลง อย่างไรก็ตาม ความรู้สึกต่อต้านพวกละตินก็ยังคงอยู่ในหมู่ประชาชนชาวคอนสแตนติโนเปิล

ในเดือนเมษายน ค.ศ.1182 นโยบายต่อต้านพวกละตินได้ถูกยกเลิกชั่วคราวโดยแอนโดรนิคัส คอมเนินัส (Andronicus Comnenus เชื้อพระวงศ์ผู้ทรงอำนาจและมีแนวโน้มที่จะเป็นผู้สืบทอดตำแหน่งจักรพรรดิ) ได้เกิดการสังหารหมู่พวกละตินขึ้นอีก แต่เหตุการณ์ในครั้งนี้พวกเวเนเทียนได้รับผลกระทบน้อย เพราะส่วนใหญ่ได้อพยพไปจากอาณาจักรโรมันตะวันออกตั้งแต่เกิดวิกฤตการณ์ในปี ค.ศ.1171

ในปี ค.ศ.1183 แอนโดรนิคัสเข้ารับตำแหน่งจักรพรรดิ นโยบายต่อต้านพวกละตินของพระองค์เริ่มเปลี่ยนไปโดยเฉพาะแนวโน้มที่มีต่อพวกเวเนเทียน สาเหตุเพราะพระองค์ทรงหวังต่อการถูกโจมตีจากพวกเจนัวและปิซา ซึ่งได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจากวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นในปี ค.ศ.1182 พระองค์คิดว่าพวกเวเนเทียนจะช่วยเหลืออาณาจักรโรมันตะวันออก รักพระองค์เสนอข้อแลกเปลี่ยนที่เป็นประโยชน์แก่พวกเวเนเทียนโดยจะให้มีการฟื้นฟูสัมพันธภาพระหว่างรัฐทั้งสองขึ้นอีก การเจรจาระหว่างสาธารณรัฐเวนิสกับอาณาจักรโรมันตะวันออกมีขึ้นในเวลาต่อมา ส่วนใหญ่จะเป็นการเรียกร้องค่าเสียหายที่พวกเวเนเทียนได้รับจากวิกฤตการณ์ในปี ค.ศ.1171 อย่างไรก็ตาม การเจรจาตั้งกล่าวต้องล้มเหลวลงที่สุดในที่สุด สาเหตุเพราะอาณาจักรโรมันตะวันออกไม่ได้รับความช่วยเหลือทางด้านกำลังทางทะเลจากสาธารณรัฐเวนิส เมื่ออาณาจักรโรมันตะวันออกถูกโจมตีโดยพวกซิซิลี-นอร์มัน (Sicilian-Normans) ในปี ค.ศ.1185

ด้วยนโยบายฟื้นฟูสัมพันธภาพกับพวกเวเนเทียน ประกอบกับการถูกโจมตีโดยพวกซิซิลี-นอร์มัน ก่อให้เกิดกระแสการต่อต้านจักรพรรดิแอนโดรนิคัสขึ้นในอาณาจักรและก็เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้พระองค์ต้องหมดอำนาจไปในปีเดียวกัน จักรพรรดิองค์ใหม่คือไอแซคที่ 2 (Isaac II) ทรงมีนโยบายที่จะฟื้นฟูสัมพันธภาพกับพวกละติน พระองค์คิดว่านโยบายดังกล่าวจะช่วยให้อาณาจักรรอดพ้นจากการโจมตีจากพวกมอสเลิมหรือจากกลุ่มประเทศละตินอื่น ๆ ทรงจัดให้มีการทำสัญญาร่วมมือทางทะเลกับสาธารณรัฐเวนิสเพื่อต่อต้านพวกนอร์มันโดยสาธารณรัฐเวนิสจะได้คืนเอกลีสิทธิ์ทางการค้าและจะได้รับการชดใช้ค่าเสียหายที่ได้รับจากวิกฤตการณ์ปี ค.ศ.1171 อย่างไรก็ตาม การชดใช้ค่าเสียหายต่อพวกเวเนเทียนไม่สามารถบรรลุจุดหมายที่ตั้งไว้เนื่องจากจักรพรรดิไอแซคถูกขับออกจากบัลลังก์ในปี ค.ศ.1195

จักรพรรดิที่ดำรงตำแหน่งต่อจากไอแซคที่ 2 คืออเล็กซิออสที่ 3 (Alexius III) ในสมัยนี้สัมพันธภาพระหว่างรัฐทั้งสองเริ่มเลวลงอีกเมื่อจักรพรรดิอเล็กซิออสที่ 3 ทรงเปลี่ยนนโยบายของจักรพรรดิไอแซคที่มีต่อสาธารณรัฐ

เวนิสอย่างสิ้นเชิงลง พ่อค้าชาวเวเนเทียนเริ่มถูกกีดกันแกลงโดยข้อกำหนดเกี่ยวกับภาษีที่อาณาจักรโรมันตะวันออกตั้งขึ้นใหม่ ยิ่งไปกว่านั้นจักรพรรดิอเล็กซิออสที่ 3 มีท่าทีว่าจะหันกลับไปคืนดีกับพวกเจนัวและปิซา เมื่อเกิดการวิวาทระหว่างพ่อค้าชาวเวเนเทียนกับพ่อค้าชาวปิซาในกรุงคอนสแตนติโนเปิลในปี ค.ศ.1196 กองเรือของสาธารณรัฐเวนิสได้เตรียมพร้อมที่จะปฏิบัติการ และปรากฏตัวในน่านน้ำของอาณาจักรโรมันตะวันออก จุดมุ่งหมายในการปฏิบัติการดังกล่าวเพื่อข่มขู่พวกปิซาและอาณาจักรโรมันตะวันออกซึ่งกำลังประสบปัญหาเรื่องความอ่อนแอทางด้านกำลังทางทะเล

แดนโตโลติดตีสันใจที่จะปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดกับอาณาจักรโรมันตะวันออก ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการวิวาทระหว่างพ่อค้าชาวเวเนเทียนกับพ่อค้าชาวปิซา ซึ่งเกิดขึ้นอีกในปี ค.ศ.1200 ยิ่งไปกว่านั้นในฤดูใบไม้ผลิปี ค.ศ.1201 แดนโตโลได้ทราบข่าวที่จักรพรรดิอเล็กซิออสที่ 3 ทรงติดต่อยังเป็นทางการกับคณะทูตจากสาธารณรัฐเจนัว ซึ่งเดินทางมาเพื่อเจรจาในเรื่องการขอสัมปทานทางการค้า ซึ่งการเจรจาดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อการค้าที่สาธารณรัฐเวนิสกระทำอยู่ในอาณาจักรโรมันตะวันออก

กรุงคอนสแตนติโนเปิลตกอยู่ในสภาวะตึงเครียดหลังจากที่จักรพรรดิไอแซคที่ 3 ถูกขับบัลลังก์โดยเจ้าชายอเล็กซิออสพระอนุชา อดีตจักรพรรดิไอแซคและพระราชโอรสเจ้าชายอเล็กซิออส (Alexius) ถูกคุมขังไว้ในกรุงคอนสแตนติโนเปิล ในปี ค.ศ.1201 เจ้าชายอเล็กซิออสได้เสด็จหนีออกจากที่คุมขังและลี้ภัยไปอยู่กับเจ้าหญิงไอรีน (Irene) พระเชษฐภคินีซึ่งดำรงตำแหน่งพระมเหสีของพระเจ้าฟิลิปแห่งสวาเบีย

ในระหว่างทางที่เจ้าชายอเล็กซิออสเสด็จไปยังสวาเบีย พระองค์ได้พบกับทหารที่จะไปร่วมกับกองทัพครูเสด ซึ่งกำลังเดินทางไปรวมพลกันที่เมืองเวนิส หลังจากนั้นพระองค์ได้ส่งตัวแทนไปพบกับผู้นำกองทัพครูเสดเพื่อทบทวน ขอความช่วยเหลือให้พระองค์ขึ้นดำรงตำแหน่งจักรพรรดิแห่งอาณาจักรโรมันตะวันออก โดยมีข้อแลกเปลี่ยนซึ่งเป็นที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อกองทัพครูเสดครั้งใหม่ ซึ่งก็ได้ได้รับความสนใจจากโบนิฟาซและกลุ่มผู้นำกองทัพครูเสดเป็นอย่างมาก จึงมีการแต่งตั้งทูตเพื่อติดตาม เจ้าชายอเล็กซิออสไปยังสวาเบียและโบนิฟาซได้กล่าวว่า ถ้าเจ้าชายอเล็กซิออสช่วยให้พวกเราฟื้นฟูอาณาจักรของพวกครูเสดเป็นผลสำเร็จแล้ว เราจะช่วยท่านให้กลับไปครองบัลลังก์ เพราะเราทราบดีว่าเจ้าชายอเล็กซิออสและพระราชบิดาถูกขับออกจากบัลลังก์อย่างไม่เป็นธรรม

ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐเยอรมันกับอาณาจักรไบแซนไทน์ (Byzantine) ในช่วงระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมาจะเป็นเรื่องของพระเจ้าเฟรเดอริก บาบารอสซา (Frederick Barbarossa) หนึ่งในผู้นำกองทัพครูเสดครั้งที่ 3 ตามแผนการเดินทางไปยังดินแดนอันศักดิ์สิทธิ์ พระองค์ตัดสินใจที่จะใช้เส้นทางทางบกซึ่งจะต้องเดินทัพผ่านเข้าไปในอาณาจักรโรมันตะวันออก แต่พระองค์ทรงต้องผิดหวังเมื่อพระองค์ไม่ได้รับความร่วมมือจากจักรพรรดิไอแซคที่ 2 องค์จักรพรรดิทรงคิดว่าพระองค์ไม่สามารถให้ความไว้วางใจแก่กองทัพครูเสด เพราะอาณาจักรโรมันตะวันออกเพิ่งถูกโจมตีโดยพวกซิซิลี-นอร์มัน ไปเมื่อปี ค.ศ.1185 เหตุผลนอกเหนือไปจากนี้คือพระองค์ต้องการมีความสัมพันธ์ที่ดีกับซาลาดิน (Saladin) ผู้ครองกรุงเยรูซาเล็มในขณะนั้น ด้วยความผิดหวังจาก

จักรพรรดิ ทำให้พระเจ้าเฟรเดอริกตัดสินใจที่จะยึดกรุงคอนสแตนติโนเปิลโดยความร่วมมือของเจ้าชายเฮนรี (Henry) พระราชโอรส แต่ผู้นำของรัฐทั้งสองสามารถตกลงกันได้ก่อนที่สงครามจะเกิดขึ้น อย่างไรก็ตาม กองทัพครูเสดเยอรมันในครั้งนี้ไม่สามารถบรรลุจุดหมายที่ตั้งเอาไว้เมื่อพระเจ้าเฟรเดอริกสิ้นพระชนม์ลงในระหว่างการเดินทัพในปี ค.ศ.1190 มีผลให้กองทัพครูเสดเยอรมันต้องสลายตัวไปในที่สุด

กษัตริย์ผู้ดำรงตำแหน่งสืบต่อจากพระเจ้าเฟรเดอริก บาบารอสซา คือพระเจ้าเฮนรีที่ 6 (Henry VI) พระราชโอรสของพระเจ้าเฟรเดอริกผู้ร่วมเดินทางไปในกองทัพครูเสดครั้งที่ 3 และพระองค์จะดำรงตำแหน่งกษัตริย์แห่งอาณาจักรซิซิลี-นอร์มัน โดยการอภิเษกสมรสในปี ค.ศ.1194 พระเจ้าเฮนรีที่ 6 ทรงดำเนินตามรอยพระยุคลบาทของพระราชบิดาในการทำสงครามครูเสด ทรงกำหนดการเดินทางทัพครูเสดไว้ในปี ค.ศ.1195 โดยขอความร่วมมือต่อกำลังทางทะเลจากอาณาจักรโรมันตะวันออก แต่ในปี ค.ศ.1195 เป็นปีที่จักรพรรดิไอแซคที่ 2 ถูกปลดออกจากบัลลังก์ การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองภายในอาณาจักรโรมันตะวันออกทำให้พระเจ้าเฮนรีที่ 6 ทรงรีบจัดพิธีอภิเษกสมรสระหว่างเจ้าชายฟิลิปแห่งสวาเบีย พระอนุชา กับเจ้าหญิงไอรีน พระธิดาของอดีตจักรพรรดิไอแซคที่ 2 จากการอภิเษกสมรสดังกล่าวทำให้พระเจ้าเฮนรีที่ 6 ทรงมีฐานะเป็นผู้คุ้มครองครอบครัวของอดีตจักรพรรดิไอแซค อย่างไรก็ตาม การจัดทัพครูเสดของพระเจ้าเฮนรีที่ 6 ต้องสลายตัวไปเมื่อพระองค์สิ้นพระชนม์ลงในปี ค.ศ.1197 และก็ไม่ปรากฏหลักฐานเลยว่าพระองค์มีพระประสงค์ที่จะยึดกรุงคอนสแตนติโนเปิล

เจ้าชายฟิลิปแห่งสวาเบียขึ้นดำรงตำแหน่งต่อจากพระเชษฐา โดยที่พระองค์จะดำรงตำแหน่งกษัตริย์ทั้งในดินแดนเยอรมันและกษัตริย์แห่งอาณาจักรซิซิลี-นอร์มัน ปัญหาเกิดขึ้นเมื่อพระองค์สมัครเข้ารับเลือกตั้ง เพื่อดำรงตำแหน่งจักรพรรดิแห่งอาณาจักรโรมันอันศักดิ์สิทธิ์ จากการขยายอำนาจของพระองค์เข้าไปในอิตาลีภาคเหนือ ทำให้ไม่เป็นที่พอใจต่อองค์สันตปาปา หลังจากที่พระเจ้าเฮนรีที่ 6 สิ้นพระชนม์ลง สันตปาปาอินโนเซนต์จึงสนับสนุนพระเจ้าออตโตแห่งบรีนสวิคขึ้นดำรงตำแหน่งจักรพรรดิแห่งอาณาจักรโรมันอันศักดิ์สิทธิ์ โดยมีข้อแม้ว่าพระเจ้าออตโตจะต้องไม่ขยายเขตอำนาจเข้าไปในแหลมอิตาลี ซึ่งการกระทำของสันตปาปาอินโนเซนต์ได้ก่อให้เกิดความไม่พอใจเป็นอันมากต่อพระเจ้าฟิลิป และเมื่อสัมพันธภาพระหว่างพระเจ้าฟิลิปกับสันตปาปาอินโนเซนต์มาถึงจุดวิกฤต สันตปาปาอินโนเซนต์จึงประกาศขับพระสันตปาปาอินโนเซนต์ในปี ค.ศ.1201

ทางด้านความสัมพันธ์ของพระเจ้าฟิลิปกับภาคตะวันออก ถึงแม้พระองค์จะไม่ค่อยพอใจอาณาจักรโรมันตะวันออก แต่จากการอภิเษกสมรสกับเจ้าหญิงไอรีน พระธิดาของไอแซคจักรพรรดิคนก่อนบัลลังก์ ทำให้พระองค์เกิดความสงสารไอแซคและครอบครัว เมื่อเจ้าชายอเล็กซิออสเดินทางมาถึงสวาเบีย แผนการยึดครองอาณาจักรไบแซนไทน์ก็บังเกิดกับพระองค์ ในสวาเบียเจ้าชายอเล็กซิออสได้พบกับโบนิฟาซผู้นำกองทัพครูเสด บุคคลทั้งสองได้รวม โน้ตแลกเปลี่ยนความเคียดแค้นที่มีอยู่กับอาณาจักรโรมันตะวันออก เจ้าชายอเล็กซิออสต้องการแก้แค้นต่อพระเจ้าอาผู้ขับไล่พระราชบิดาของพระองค์ออกจากราชบัลลังก์ สันตปาปาอินโนเซนต์เห็นด้วย

ที่ถูกฆ่าตายในอาณาจักรโรมันตะวันออก และโดยที่บุคคลทั้งสองมีความแค้นเคืองต่ออาณาจักรโรมันตะวันออกเหมือนกัน ดังนั้น ความคิดในการที่จะยึดกรุงคอนสแตนติโนเปิลจึงค่อย ๆ มีเพิ่มขึ้น

สัญญาระหว่างพวกเวเนเทียนกับผู้นำกองทัพครูเสดกำหนดการประชุมของกองทัพครูเสดในสาธารณรัฐเวนิสภายในเดือนมิถุนายน ค.ศ.1202 แต่เมื่อถึงเวลาที่กำหนดได้เกิดอุปสรรคที่ทำให้แผนการไม่เป็นไปตามจุดประสงค์ตามที่ตั้งเป้าหมาย ปัญหาสำคัญคือกองกำลังที่มาชุมนุมในเวนิสมีจำนวนน้อยกว่าที่คาดไว้ มีสาเหตุหลายประการที่เป็นอุปสรรคต่อการรวมกำลังทัพครูเสดครั้งใหม่ในเวนิส ประการแรกพวกขุนนางแฟรงก์ (Frankish Nobles) ตัดสินใจที่จะไม่ไปร่วมกับพวกครูเสดอื่น ๆ ในเวนิสโดยจะจัดหาเรือเพื่อการขนส่งที่เมืองท่าแห่งอื่น สาเหตุที่สองคือกองทัพครูเสดฝรั่งเศสไม่พอใจต่อการแต่งตั้งโบนิฟาซขุนนางชาวลอมบาร์ด (Lombard) ซึ่งพวกเขาไม่รู้จักขึ้นเป็นผู้นำกองทัพครูเสดครั้งใหม่ สาเหตุประการที่สามคือผู้ที่จะไปร่วมในสงครามครูเสดจะต้องจ่ายค่าพาหนะด้วยตนเอง และสาเหตุประการสุดท้ายคือการที่ทหารบางกลุ่มไม่พอใจต่อการตัดสินใจของผู้นำกองทัพครูเสดที่จะไปขึ้นบกที่อียิปต์ แทนที่จะมุ่งตรงไปยังดินแดนอันศักดิ์สิทธิ์

การขาดแคลนเงินที่จะจ่ายให้แก่พวกเวเนเทียนเป็นอุปสรรคสำคัญอีกประการหนึ่งของกองทัพครูเสดครั้งที่ 4 พวกเวเนเทียนผู้ที่จะตัดจำนวนอาหารและน้ำของผู้นำกองทัพครูเสดจึงหาทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยพยายามที่จะคงไว้ซึ่งกองทัพครูเสดและหาทางขจัดปัญหาทางการเงิน เมื่อถึงเวลาหัวเลี้ยวหัวต่อดังกล่าว พวกเวเนเทียนซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีว่าเป็นพ่อค้านักธุรกิจได้เสนอตัวเข้ามาแก้ไขปัญหาดังกล่าว แดนโตโลเจ้าเมืองเวนิสได้เสนอแผนการยึดเมืองซารา (Zara) โดยความร่วมมือจากกองทัพครูเสด

ซาราเป็นเมืองท่าบนฝั่งดัลมาเชีย (Dalmatia) เคยตกอยู่ภายใต้การควบคุมของเวนิสมาก่อนตั้งแต่ต้นศตวรรษที่ 11 แต่เนื่องจากความไม่พอใจในการเก็บภาษีของพวกเวเนเทียนในปี ค.ศ.1186 ชาวซาราได้ก่อการกบฏขึ้นโดยได้รับความช่วยเหลือจากพวกฮังการี (Hungarian) ทำให้ซาราหลุดพ้นจากความควบคุมของเวนิสแต่ก็ต้องตกอยู่ภายใต้อำนาจของฮังการีแทน ซารามีความสำคัญเพราะเป็นแหล่งผลิตไม้โอ๊กซึ่งเป็นสินค้าที่ต้องการในยุโรปตะวันตก ยิ่งไปกว่านั้นซารายังเป็นเมืองที่สำคัญสำหรับสาธารณรัฐเวนิสที่จะควบคุมพวกโจรสลัดและเส้นทางการค้าในทะเลเอเดรียติก (Adriatic Sea)

ข่าวความร่วมมือระหว่างกองทัพครูเสดกับพวกเวเนเทียนมาถึงกรุงโรมทำให้สันตปาปาอินโนเซนต์รู้สึกไม่สบายใจต่อการเปลี่ยนแปลงสัญญาดังกล่าว พระองค์ทรงส่งผู้แทนของพระองค์คือคาร์ดินัลปิเตอร์ คาปูโอโน (Cardinal Peter Capuano) เดินทางไปยังยังแผนการดังกล่าว แต่ก็ไม่เป็นผลสำเร็จ

เมื่อแผนการยึดเมืองซาราแพร่กระจายไปทั่วยุโรปตะวันตก มีผลให้ประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อสงครามครูเสดครั้งใหม่น้อยลง คาร์ดินัลปิเตอร์ คาปูโอโนจึงต้องเดินทางกลับไปยังสาธารณรัฐเวนิสอีกเพื่อยืนยันแผนการดังกล่าว แต่ในเวลาต่อมาคาปูโอโนได้เปลี่ยนใจกระหน่ำหันและยอมรับแผนการยึดเมืองซารา เหตุผลของคาปูโอโนก็เพื่อคงไว้ซึ่งกองทัพครูเสด เพราะถ้าพวกครูเสดไม่ได้รับความร่วมมือจากสาธารณรัฐเวนิสแล้วการรวมตัวของกองทัพครูเสดอาจจะต้องล้มเหลว และเพื่อให้แผนการนี้บรรลุเป้าหมายโดยไม่ต้องให้องค์สันตปาปาเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย คาปูโอโนจึงเสนอว่าเมื่อองค์สันตปาปาลงนามเห็นชอบกับสัญญาว่าจ้างพวกเวเนเทียน พระองค์ทรงเปิดช่องว่างเอาไว้โดยมีข้อแม้ว่าห้ามกองทัพ

ครูเสดทำสงครามกับพวกคริสเตียน เว้นแต่มีเหตุจำเป็นหรือมีผู้แทนขององค์สันตปาปาเข้าร่วมอยู่ด้วย ซึ่งจากช่องว่างดังกล่าวแผนการยึดเมืองซาราจึงเป็นที่ยอมรับโดยผู้แทนขององค์สันตปาปา

กองทัพครูเสดได้ออกเดินทางจากสาธารณรัฐเวนิสมาถึงเมืองซาราในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ.1202 หลังจากนั้นก็เริ่มโจมตีเมืองซารา ในระหว่างการโจมตีสันตปาปาองค์สันตปาปาที่ห้ามไม่ให้กองทัพครูเสดโจมตีเมืองซาราที่มาถึง โดยในสภานี้สันตปาปาพยายามชักจูงไม่ให้โบนิฟาซเข้าไปยุ่งกับการยึดเมืองซารา แต่กลุ่มผู้นำกองทัพครูเสดได้ตัดสินใจว่ากองทัพครูเสดไม่ควรยกเลิกสัญญาที่ทำไว้กับเจ้าเมืองเวนิส ดังนั้น การโจมตีเมืองซาราจึงคงดำเนินต่อไป และภายในเวลาเพียง 5 วัน เมืองซาราก็ถูกยึดครอง องค์สันตปาปาทรงกริ้วเป็นอย่างมาก เมื่อทราบข่าวการปล้นและการยึดครองเมืองซาราโดยพวกคริสเตียนที่ห้าค่านับว่าจะพิทักษ์ศาสนา ดังนั้น พระองค์จึงประกาศขับพหุนิยมกรรมต่อกองทัพครูเสดและพวกเวเนเทียน

เมื่อกองทัพครูเสดทราบข่าวการประกาศขับพหุนิยมกรรม จึงส่งตัวแทนพร้อมด้วยคณะสงฆ์ (Bishops) ที่ร่วมขบวนไปกับกองทัพครูเสดเดินทางสู่กรุงโรมเพื่ออธิบายถึงความจำเป็นที่ต้องยึดเมืองซารา เพราะเหตุที่ไม่มีทางเลือกอื่นเนื่องจากปัญหาเรื่องเงินที่จะต้องจ่ายให้แก่พวกเวเนเทียนตามสัญญา การยึดเมืองซาราก็เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์สำคัญคือการเดินทางสู่ดินแดนอันศักดิ์สิทธิ์ สันตปาปาทรงเข้าใจและเห็นใจในการกระทำดังกล่าวจึงทรงยกเลิกการประกาศขับพหุนิยมกรรมต่อกองทัพครูเสด แต่การยกเลิกดังกล่าวไม่ได้รวมไปถึงพวกเวเนเทียน นอกจากนี้ พระองค์ทรงย้ำอีกว่ากองทัพครูเสดจะต้องไม่โจมตีพวกคริสเตียน เว้นแต่จะเป็นอุปสรรคต่อการเดินทางหรือมีเหตุจำเป็นบังคับ

ทันทีที่ได้รับการอภัยโทษจากองค์สันตปาปา คณะผู้แทนกองทัพครูเสดได้ถือโอกาสเสนอแผนการสถาปนาเจ้าชายอเล็กซีอุสขึ้นครองบัลลังก์ไบเซนไทน์ แต่ก็ได้รับการปฏิเสธจากองค์สันตปาปา เพราะในขณะนั้นพระองค์มีแผนการที่จะรวมศาสนจักรตะวันออกและตะวันตกเข้าด้วยกัน จึงไม่ต้องการให้แผนการดังกล่าวล้มเหลว โดยการทาลายสัมพันธ์ที่มีอยู่กับจักรพรรดิอเล็กซีอุสที่ 3

ในกลางเดือนธันวาคม ค.ศ.1202 โบนิฟาซผู้ไม่ได้มีส่วนร่วมในเหตุการณ์การยึดครองได้เดินทางมาถึงเมืองซารา และภายใน 2-3 อาทิตย์ต่อมาก็ได้มีคณะทูตเดินทางมาจากเยอรมันพร้อมกับข้อเสนอจากพระเจ้าฟิลิปแห่งสวาเบียและเจ้าชายอเล็กซีอุสโดยเสนอว่า ถ้ากองทัพครูเสดช่วยให้พระองค์ได้ครองบัลลังก์ไบเซนไทน์แล้วพระองค์จะเป็นผู้จ่ายหนี้สินของกองทัพที่มีต่อพวกเวเนเทียนพร้อมทั้งกำลังคนและกำลังทรัพย์เพื่อช่วยให้กองทัพครูเสดบรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

โบนิฟาซได้นำเอาข้อเสนอดังกล่าวมาปรึกษากับแดนโตโล ซึ่งเขาก็พอใจเป็นอย่างมาก เพราะข้อเสนอดังกล่าวประกันว่าพวกเวเนเทียนจะต้องได้รับเงินจากกองทัพครูเสด และจะทำให้พวกเวเนเทียนเข้าไปมีบทบาททางการเมืองในกรุงคอนสแตนติโนเปิล ซึ่งจะส่งผลถึงการขยายตัวทางการค้าของพวกเวเนเทียนในอาณาจักรโรมันตะวันออก

เมื่อข่าวข้อเสนอของพระเจ้าฟิลิปและเจ้าชายอเล็กซีอุสแพร่ไปในหมู่กองทัพครูเสดก็ได้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์กันเป็นอันมาก ขุนนางชั้นสูงบางกลุ่มไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอดังกล่าวเพราะคิดว่าจะมีผลกระทบและทำให้ไม่สามารถบรรลุจุดประสงค์ ที่สำคัญของกองทัพครูเสด จึงได้แยกตัวออกจากกองทัพและมุ่งตรงไปยังดินแดนอันศักดิ์สิทธิ์

ถึงแม้จะมีทหารบางกลุ่มแยกตัวออกไปจากกองทัพ

แต่กำลังส่วนใหญ่ยังคงอยู่ภายใต้สัญญาที่ได้รับจากพวกเวเนเทียน ในเวลาเดียวกันก็มีการกระจายข่าวว่าอาณาจักรโรมันตะวันออกเป็นผู้ทรยศต่อพวกคริสเตียนในการทำสงครามครูเสด ชาวตั้งกล่าวแพร่ไปในหมู่กองทัพครูเสด นอกจากนี้ ชาวตั้งกล่าวยังได้รับการยืนยันจากคณะสงฆ์ที่ร่วมไปกับกองทัพครูเสด และจากการยืนยันดังกล่าวจึงเป็นสาเหตุสำคัญที่จะทำให้กองทัพครูเสดเปลี่ยนจุดหมายปลายทางไปสู่กรุงคอนสแตนติโนเปิล ความมั่งคั่งของอาณาจักรโรมันตะวันออกเป็นความหวังของกองทัพครูเสดที่จะได้รับในขณะที่เนมากกว่าความคิดที่จะไปยังดินแดนอันศักดิ์สิทธิ์ ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงเป็นการง่ายที่โบนิฟาซและแดนโตโลจะสร้างประชามติให้เกิดขึ้น ในหมู่กองทัพครูเสดที่จะสนับสนุนแผนการของเขาทั้งสอง

โบนิฟาซและแดนโตโลได้พบกับเจ้าชายอเล็กซีอุสซึ่งเดินทางมาถึงเมืองซาราในเดือนเมษายน ค.ศ.1203 ทั้งหมัดได้ร่วมประชุมกัน และเจ้าชายอเล็กซีอุสทรงยืนยันในข้อเสนอของพระองค์ อีกหนึ่งเดือนต่อมากองทัพครูเสดก็ออกเดินทางมุ่งตรงสู่อาณาจักรโรมันตะวันออก

จุดหมายปลายทางของกองทัพครูเสดครั้งที่ 4 ได้ถูกเปลี่ยนจากดินแดนอันศักดิ์สิทธิ์ไปสู่กรุงคอนสแตนติโนเปิล และนับเป็นครั้งแรกที่จุดมุ่งหมายของกองทัพครูเสดได้ถูกชักนำให้ออกไปจากศรัทธาทางศาสนา เอ เอ วาสิเลียฟ (A.A.Vasiliev) กล่าวถึงสงครามครูเสดครั้งที่ 4 ว่าเป็นผลสะท้อนของผลประโยชน์ และความอ่อนไหวมากกว่าศรัทธาทางศาสนา

สำหรับสันตปาปาอินโนเซนต์ที่ 3 จุดมุ่งหมายที่สำคัญของพระองค์คือการยึดดินแดนอันศักดิ์สิทธิ์กลับคืนมาจากพวกมอสเล็ม และความต้องการยกบาทหลวงของพระองค์ให้สูงสุดในจักรภพคริสเตียนพร้อมกับการรวมศาสนจักรทั้ง 2 ภาคเข้าด้วยกัน แต่เมื่อพวกเวเนเทียนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเดินทางครูเสด พระองค์ทรงเริ่มสงสัยในบทบาทของพวกเวเนเทียนและทรงแสดงออกโดยการห้ามมิให้กองทัพครูเสดทำสงครามกับพวกคริสเตียน เว้นแต่จะตกอยู่ภายใต้สถานการณ์ที่ถูกบังคับ

จุดมุ่งหมายของกองทัพครูเสดเริ่มเปลี่ยนไป เมื่อไม่สามารถที่จะทำตามสัญญาที่ทำไว้กับพวกเวเนเทียน จึงทำให้พวกเวเนเทียนได้รับผลประโยชน์จากกองทัพครูเสดโดยการโจมตีเมืองซารา มีหลักฐานหลายแห่งอ้างถึงความพยายามของพวกเวเนเทียน ที่จะเปลี่ยนจุดหมายปลายทางของกองทัพครูเสด โดยการเปลี่ยนเส้นทางเดินทางจากอียิปต์ ไปสู่กรุงคอนสแตนติโนเปิลและจากหนังสือประวัติศาสตร์สงครามครูเสด ของเซตตัน (Setton) อ้างว่าไม่มีหลักฐานที่จะพิสูจน์ว่า ได้มีการทำสัญญาลับกันระหว่างคณะทูตของกองทัพครูเสดกับสาธารณรัฐเวนิสที่จะให้กองทัพครูเสดไปขึ้นบกที่อียิปต์ ดังนั้น จึงเป็นความตั้งใจของสาธารณรัฐเวนิส ที่จะเปลี่ยนจุดหมายปลายทางไปยังกรุงคอนสแตนติโนเปิล เพื่อผลประโยชน์ทางการค้าและการชดเชยค่าเสียหายที่ได้รับจากเหตุการณ์ปี ค.ศ.1171

แผนการเปลี่ยนเส้นทางการเดินทางทัพของกองทัพครูเสดเริ่มต้น เมื่อโบนิฟาซและเจ้าชายอเล็กซีอุสเดินทางไปพบกับพระเจ้าฟิลิปที่ราชสำนักสวาเบีย ในวันที่คริสมาสปี ค.ศ.1201 และเพราะต่างก็มีสาเหตุที่ไม่พอใจต่ออาณาจักรโรมันตะวันออกเหมือนกัน แผนการเปลี่ยนเส้นทางเดินทางทัพจึงได้เกิดขึ้น จากบันทึกเหตุการณ์ของวิลเลียมส์-ดิวิน ได้กล่าวถึงแผนการรวมกองทัพครูเสดครั้งที่ 4 นั้นประสบความสำเร็จด้วยความบังเอิญ เมื่อเจ้าชายอเล็กซีอุสเดินทางไปยังยุโรปตะวันตกเพื่อขอความช่วยเหลือ และโบนิฟาซเสนอที่ประชุมประยุตที่กรุงเวนิสที่พาซาเรตต้า เจ้าชายอเล็กซีอุส * อันตง...

โทรทัศน์การศึกษา

ตารางออกอากาศสัปดาห์โทรทัศน์การศึกษา ปีการศึกษาภาค 2/2531 ระหว่างวันที่ 5 - 11 ธันวาคม 2531 ทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง 7

วันจันทร์ที่ 5 ธันวาคม 2531

- 18.30 น. วิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจ (GM 100) ครั้งที่ 2
- ธุรกิจและสังคม
โดย วศ.กาญจนาพร เวียงรังษิการณ
- 19.00 น. วิชาภาษาอังกฤษมูลฐาน 4 (EN 202) ครั้งที่ 3
- การใช้พจนานุกรม
โดย ผศ.สองศรี โดปาระเวรัฐ, Mr. Roger Welby

วันอังคารที่ 6 ธันวาคม 2531

- 18.30 น. วิชาอารยธรรมตะวันตก (SC 100) ครั้งที่ 4
- อารยธรรมเปอร์เซียและคริสตศาสนา
โดย ผศ.อรพินท์ ปานนาค
- 19.00 น. วิชาแคลคูลัส 2 (MA 114) ครั้งที่ 3
- อินทิกรัลจำกัดเขต
โดย วศ.สิริวรรณ พังจิตวัฒนะกุล
รายการพจนานุกรม
โดย ศ.ดร.ธรรมบุญ โสภากิจน์

วันพุธที่ 7 ธันวาคม 2531

- 18.30 น. วิชาจิตวิทยาทั่วไป (SC 100) ครั้งที่ 1
- พันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม
โดย วศ.จิตตา สุวานิช
- 19.00 น. วิชาภาษาอังกฤษมูลฐาน 3 (EN 102) ครั้งที่ 3
- ภาคศัพท์บทที่ 1, 2, 3 และ 4
โดย อ.วิริยา วิมลวรรณกุล, Mr. Roger Welby

วันพฤหัสบดีที่ 8 ธันวาคม 2531

- 18.30 น. วิชาหลักการบัญชี 2 (AC 100) ครั้งที่ 4
- ลูกหนี้ (ต่อ)
โดย ผศ.กิตติ บุญนาค
- 19.00 น. วิชาสังคมวิทยา-มานุษยวิทยาเบื้องต้น (SO 100) ครั้งที่ 4
- การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม
โดย ศนาจารย์ที่สอนวิชา

วันศุกร์ที่ 9 ธันวาคม 2531

- 18.30 น. วิชากฎหมายอาญา 2 (LA 122) ครั้งที่ 2
- วัตถุประสงค์, วิธีการวิเคราะ, คดีอาญา
โดย วศ.รังสรรค์ แสงสุร
- 19.00 น. วิชาหลักการเศรษฐศาสตร์ (SC 100) ครั้งที่ 3
- การแบ่งสรร
โดย ศ.ดร.ธรรมบุญ โสภากิจน์, วศ.ณัฐชิตี
ก้องกลาง
รายการ 3 นาทีกับวิทยาสาสตร์
โดย คณะวิทยาศาสตร์

วันเสาร์ที่ 10 ธันวาคม 2531

- 18.30 น. วิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจ (GM 100) ครั้งที่ 3
- รูปแบบต่างๆ ของการเป็นเจ้าของธุรกิจ
โดย วศ.กาญจนาพร เวียงรังษิการณ
- 19.00 น. วิชาภาษาอังกฤษมูลฐาน 4 (EN 202) ครั้งที่ 4

- การใช้พจนานุกรม (ต่อ)
โดย ผศ.สองศรี โดปาระเวรัฐ, Mr. Roger Welby
รายการพจนานุกรม
โดย ศ.ดร.ธรรมบุญ โสภากิจน์

วันอาทิตย์ที่ 11 ธันวาคม 2531

- 18.30 น. วิชากฎหมายอาญา 2 (LA 122) ครั้งที่ 3
- การดำเนินคดีอาญาสายเจ้าหน้าที่ของรัฐ, การดำเนินคดีอาญาโดยผู้เสียหาย
โดย วศ.รังสรรค์ แสงสุร
- 19.00 น. วิชาภาษาอังกฤษมูลฐาน 4 (EN 202) ครั้งที่ 4
- การศึกษากับแหล่งต้นตำรับ, บทบาทและหน้าที่เกี่ยวกับของแหล่งต้นตำรับ
โดย วศ.นงนันทน์ ณีอกผ่อง

ตารางออกอากาศสัปดาห์โทรทัศน์การศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง ภาค 2 ปีการศึกษา 2531 หมวดอนุปริญญาตรีทางเทคโนโลยี ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์

วันจันทร์ที่ 5 ธันวาคม 2531

- 05.30-06.00 น. วิชา ป.พ.พ.ว่าด้วยละเมิด (LA 200) ครั้งที่ 4
- การกระทำละเมิด (ต่อ)
โดย วศ.สุศักดิ์ ศิรินิล
- 07.00-07.30 น. วิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป (SC 100) ครั้งที่ 4
- สารกัมมันตภาพรังสี (ต่อ)
- สารอินทรีย์ต่างๆ
โดย วศ.สมรศักดิ์ พิภพพรหม
รายการข่าวมหาวิทยาลัย

07.30-08.00 น. วิชาทฤษฎีและจริยธรรมทางการเมือง 1 (PS 100) ครั้งที่ 4

- ความยุติธรรมของเพลโต
โดย วศ.สุรุม นวลสกุล

18.00-18.30 น. วิชาเทคโนโลยี (ST 200) ครั้งที่ 4

- มาตรฐานวัดค่าแม่เหล็ก
- มาตรฐานวัดความถี่แม่เหล็กส่วนสูงของยอด
การแจกแจง
- คุณสมบัติของมิชเชอโรสโคปและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
โดย วศ.สุรุม นวลสกุล

18.30-19.00 น. วิชาการเมืองและการปกครองของไทย (PS 100) ครั้งที่ 4

- การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง
โดย วศ.สุรุม นวลสกุล

19.00-19.30 น. วิชาภาษาอังกฤษมูลฐาน 3 (EN 200) ครั้งที่ 4

- Unit 3, What is Liberal Education
โดย วศ.ณัฐชิตี พรหมก้องกลาง
รายการ 3 นาทีกับวิทยาสาสตร์
- คณะนิเทศศาสตร์

21.15-21.45 น. วิชาเศรษฐศาสตร์จุลภาค 2 (EC 112) ครั้งที่ 4

- การใช้เงินเพื่อการบริโภค
โดย วศ.เอกภพ เขียวถาวร
วศ.วิภา สิริสัมพันธ์

วันพฤหัสบดีที่ 8 ธันวาคม 2531

- 05.30-06.00 น. วิชาสถิติศาสตร์เบื้องต้น (ST 100) ครั้งที่ 4
- การวัดความแปรปรวน (ต่อ)
โดย วศ.สุวิวัฒน์ ศรีวิเชียรวิภา
รายการพจนานุกรม
โดย ศ.ดร.ธรรมบุญ โสภากิจน์

07.00-07.30 น. วิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป (LA 100) ครั้งที่ 4

- ลักษณะของกฎหมาย
- สิ่งที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย
โดย วศ.ศ.ธีระ ศรีธรรมวิภา

07.30-08.00 น. วิชา ป.พ.พ.ว่าด้วยอาญา (LA 100) ครั้งที่ 4

- เครื่องมือการค้นคว้า, บทบาท บุคคลสิทธิ
ทรัพย์สิน
โดย วศ.สุรุม นวลสกุล

18.00-18.30 น. วิชาทฤษฎีและจริยธรรมทางการเมือง 2 (PS 200) ครั้งที่ 4

- สำนักประชาธิปไตย (ต่อ)
โดย วศ.สุรุม นวลสกุล
รายการข่าวมหาวิทยาลัย

18.30-19.00 น. วิชาเศรษฐศาสตร์จุลภาค 1 (EC 111) ครั้งที่ 4

- อุปสงค์
โดย วศ.คิม ไชยแสนสุข

19.00-19.30 น. วิชาภาษาอังกฤษมูลฐาน 1 (EN 100) ครั้งที่ 4

- Articles
โดย ศ.ดร.อุทม วโรดมวิชัยสิทธิ์
- Mr. Roger Welby
รายการข่าวมหาวิทยาลัย

21.15-21.45 น. วิชาอารยธรรมตะวันตก (SC 100) ครั้งที่ 4

- อารยธรรมกรีก
โดย อ.ศกุงการ พันธุ์พงศ์

วันเสาร์ที่ 10 ธันวาคม 2531

- 05.30-06.00 น. วิชา ป.พ.พ.ว่าด้วยละเมิด (LA 200) ครั้งที่ 4
- ละเมิดต่อชื่อเสียง
โดย วศ.สุศักดิ์ ศิรินิล

07.00-07.30 น. วิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป (SC 100) ครั้งที่ 5

- สารอินทรีย์ (ต่อ)
- ผลการสังเคราะห์เคมี
โดย วศ.สมรศักดิ์ พิภพพรหม
รายการข่าวมหาวิทยาลัย

07.30-08.00 น. วิชาทฤษฎีและจริยธรรมทางการเมือง 1 (PS 100) ครั้งที่ 5

- รัฐในอุดมคติ (ต่อ) ของเพลโต
โดย วศ.สุรุม นวลสกุล

18.00-18.30 น. วิชา ป.พ.พ.ว่าด้วยนิติกรรมและสัญญา (LA 100) ครั้งที่ 4

- ผลสมบูรณ์ของกรรมสิทธิ์ (ต่อ)
ความหมายของนิติกรรม
โดย วศ.พวงมา บุญโสมภรณ์ (วิทยากร)
วศ.ณัฐชิตี ก้องกลาง (พิธีกร)

18.30-19.00 น. วิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป (SC 100) ครั้งที่ 4

- ปริมาณและจุดมุ่งหมายของรัฐ
โดย วศ.ธรรมารัตน์ วิมลชัย
วศ.ศ.ธีระ ศรีธรรมวิภา
รายการข่าวมหาวิทยาลัย

21.00-21.30 น. วิชาหลักการบัญชี 1 (AC 100) ครั้งที่ 4

- การบันทึกการดำเนินงานเกี่ยวกับภาษีและการขายสินค้า
โดย วศ.ณัฐชิตี พรหมก้องกลาง

21.30-22.00 น. วิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป (SC 100) ครั้งที่ 5

- รัฐธรรมนูญ
โดย วศ.ศ.ธีระ ศรีธรรมวิภา
วศ.ศ.ธีระ ศรีธรรมวิภา

22.30-23.00 น. รายการข่าวก่อนหน้าวันจันทร์

ตารางการบรรยายสรุปผลสัมฤทธิ์ ภาค 1 ปีการศึกษา 2531
ทางวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11
ระหว่างวันที่ 10 มกราคม - 25 กุมภาพันธ์ 2532

วัน	5.30-6.00	7.00-7.30	7.30-8.30	10.00-10.30	10.30-11.00	11.00-11.30	11.30-12.00	12.30-13.00	15.00-16.30	16.30-17.00	18.00-18.30	18.30-19.00	19.00-19.30	23.15-23.45
ส. 10.1.32	LA 105-1	PS 205-1	ST 105-1	-	-	-	-	-	-	-	LA 204-1	SC 204-1	LA 204-1	PS 204-1
ส. 11.1.32	LA 105-2	PS 205-2	LA 105-2	-	-	-	-	-	-	-	LA 204-2	SC 204-2	LA 204-2	PS 204-2
ส. 12.1.32	LA 105-3	PS 205-3	LA 105-3	ST 105-3	LA 305-3	PS 205-3	SC 205-3	ST 205-3	PS 105-3	-	LA 204-3	SC 204-3	LA 204-3	PS 204-3
ส. 13.1.32	PS 105-4	PS 205-4	LA 305-4	-	-	-	-	-	-	-	LA 204-4	SC 204-4	LA 204-4	PS 204-4
ส. 14.1.32	LA 105-5	PS 205-5	LA 305-5	-	-	-	-	-	-	-	LA 204-5	SC 204-5	LA 204-5	PS 204-5
ส. 15.1.32	LA 105-6	PS 205-6	LA 305-6	-	-	-	-	-	-	-	LA 204-6	SC 204-6	LA 204-6	PS 204-6
ส. 16.1.32	LA 105-7	PS 205-7	LA 305-7	-	-	-	-	-	-	-	LA 204-7	SC 204-7	LA 204-7	PS 204-7
ส. 17.1.32	LA 105-8	PS 205-8	LA 305-8	-	-	-	-	-	-	-	LA 204-8	SC 204-8	LA 204-8	PS 204-8
ส. 18.1.32	LA 105-9	PS 205-9	LA 305-9	-	-	-	-	-	-	-	LA 204-9	SC 204-9	LA 204-9	PS 204-9
ส. 19.1.32	LA 105-10	PS 205-10	LA 305-10	-	-	-	-	-	-	-	LA 204-10	SC 204-10	LA 204-10	PS 204-10
ส. 20.1.32	LA 105-11	PS 205-11	LA 305-11	-	-	-	-	-	-	-	LA 204-11	SC 204-11	LA 204-11	PS 204-11
ส. 21.1.32	LA 105-12	PS 205-12	LA 305-12	LA 105-11	PS 105-12	AC 105-11	LA 105-12	AC 105-12	PY 105-11	-	PS 204-12	SC 204-12	LA 204-12	PS 204-12
ส. 22.1.32	PS 105-13	LA 105-13	LA 105-13	-	-	-	-	-	-	-	PS 204-13	SC 204-13	LA 204-13	PS 204-13
ส. 23.1.32	LA 105-14	PS 205-14	LA 105-14	LA 105-13	PS 105-14	AC 105-13	LA 105-14	AC 105-14	PY 105-13	-	PS 204-14	SC 204-14	LA 204-14	PS 204-14
ส. 24.1.32	LA 105-15	PS 205-15	LA 105-15	-	-	-	-	-	-	-	PS 204-15	SC 204-15	LA 204-15	PS 204-15
ส. 25.1.32	LA 105-16	PS 205-16	LA 105-16	-	-	-	-	-	-	-	PS 204-16	SC 204-16	LA 204-16	PS 204-16
ส. 26.1.32	LA 105-17	PS 205-17	LA 105-17	-	-	-	-	-	-	-	PS 204-17	SC 204-17	LA 204-17	PS 204-17
ส. 27.1.32	LA 105-18	PS 205-18	LA 105-18	-	-	-	-	-	-	-	PS 204-18	SC 204-18	LA 204-18	PS 204-18
ส. 28.1.32	LA 105-19	PS 205-19	LA 105-19	-	-	-	-	-	-	-	PS 204-19	SC 204-19	LA 204-19	PS 204-19
ส. 29.1.32	LA 105-20	PS 205-20	LA 105-20	-	-	-	-	-	-	-	PS 204-20	SC 204-20	LA 204-20	PS 204-20

หมายเหตุ: เครื่องหมาย * แสดงการถ่ายทอดสดทางวิทยุโทรทัศน์

โทรทัศน์การศึกษา	* ต่อจากหน้า 3
16.00-17.00 น. วิชาปรัชญาเบื้องต้น (PY 103) ครั้งที่ 3 - ปรัชญาตะวันออก โดย รศ.ชัยวัฒน์ อัดพัฒนา นายจเด็จ เสงฆะวิทย์ พิธีกร	โดย รศ.สุเมธ นวลสกุล
18.00-18.30 น. วิชาสถิติเบื้องต้น (ST 203) ครั้งที่ 5 - ความน่าจะเป็น โดย รศ.สุทธิชัย ใจวิสิ	19.00-19.30 น. วิชาภาษาอังกฤษมูลฐาน 3 (EN 201) ครั้งที่ 5 - Unit 4, The Relation of Mathematics to Philosophy โดย รศ.มาลีทิพย์ พรหมพิตรเวที รายการพจนานุกรมฉบับมติ
18.30-19.00 น. วิชาการเมืองและการปกครองของไทย (PS 110) ครั้งที่ 5 - รัฐธรรมนูญ	โดย ศ.ดร.ธรรมนุญ โสภากวรัตน์
	23.15-23.45 น. วิชาเศรษฐศาสตร์จุลภาค 2 (EC 112) ครั้งที่ 5 - การใช้จ่ายเพื่อการลงทุน โดย รศ.เอนก เขียวถาวร รศ.วิชนา สังข์วิเศษ

PC 336 ภาค 2/2531
การฝึกปฏิบัติการให้คำปรึกษา
(Practicum in Counseling)

การฝึกปฏิบัติการให้คำปรึกษาโดยมีเนื้อหาสอดคล้องกับวิชา PC 327 (เทคนิคการให้คำปรึกษา) นักศึกษาจะต้องเข้าเรียนทุกครั้ง เพราะจะมีการฝึกปฏิบัติการในชั้นเรียน อาทิ การจัดกลุ่มฝึกปฏิบัติการให้คำปรึกษา การศึกษาจากภาพยนตร์ การฝึกโดยใช้วิดีโอเทป นอกจากนี้ นักศึกษาจะต้องทำรายงานส่ง และสอบไล่ในวันที่ 14 มีนาคม 2532

ร.เจียม ก.พ. จ.ร. (อ.) ร.ร. ๒๕๓๑

ศิลป.จَاه่ายหากที่สุดของประเทศ

บัณฑิต

รวมสาร

ปีที่ 31 ฉบับที่ 2267 วันเสาร์ที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2531 ราคา 5.00 บาท

นักข่าวสี่เขียว บ ค ด ฉ ล ว บ น

ดร.ธรรมบุญ โสภรัตน์

อธิการบดีมหาวิทยาลัยเปิดแห่งแรกในประเทศไทย

ย้อนหลังจากวันที่ 26 พ.ย. 2531 กลับไปเมื่อวันที่ 26 พ.ย. 2514 รวมเวลา 17 ปีแล้ว ที่มหาวิทยาลัยเปิดได้เกิดขึ้นในประเทศไทย ซึ่งนับเป็นครั้งแรกและแห่งแรก มหาวิทยาลัยดังกล่าว คือ มหาวิทยาลัยรามคำแหง นั่นเอง โดยเริ่มต้นจากคณะต่าง ๆ เพียง 4 คณะ นักศึกษาจากทั่วประเทศ 37,198 คน เท่านั้น แต่ในวันนี้ มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีนักศึกษากว่าหนึ่งแสน ๆ คนแล้ว

และ...ดร.ธรรมบุญ โสภรัตน์ คือ อธิการบดีในวัย 61 ที่เกษียณจากมหาวิทยาลัยรามคำแหง มี 8 คณะ 3 สำนัก และ 7 ศูนย์ศึกษา มีลูก ๆ ชาวทองอยู่ 388,267 คน

ดร.ธรรมบุญเป็นชาวสาขาสังคมศาสตร์ จังหวัดกาฬสินธุ์ เกิด 28 ก.พ. 2488 เป็นศิษย์เก่าคณะเศรษฐศาสตร์ ธรรมศาสตร์ จากนั้น ไปเรียนต่อปริญญาโทและเอกจากสหรัฐอเมริกา

"ก่อนมาเป็นอาจารย์ที่รพ.ทองหล่อ ผมเป็นอาจารย์อยู่ที่มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ สาขาวิชา โยน พักหนึ่ง จากนั้นมาอยู่ที่บริษัทการเงินไทย แล้วไปกรมวิเทศสหการ บริษัทน้ำมัน ทางเคมีไทย บริษัทการเงิน"

ในที่สุดก็หยุดที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยการเริ่มต้นเป็นอาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ และเมื่ออายุเพียง 33 ปี ก็เป็นคณบดีคณะดังกล่าวนี้ นอกจากนี้ ยังเป็นศาสตราจารย์ทางเศรษฐศาสตร์โดยการประเมินผลงานคนแรกของประเทศไทยด้วย

"ผมถนัดการนำเรื่องที่เป็นหลักการมาคิด เมื่อปี 2530 และให้โรงเรียนสอนทำใจแก่ตัวว่าจะ ได้เป็นที่ยุติทุกเรื่องแล้วหันเหไปเล่นฟุตบอล เพราะเป็นธรรมชาติของคนที่รักกีฬาโดยชอบ และรักศึกษา มา"

จากวันแรกที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสูงสุดของมหาวิทยาลัย มีผลงานได้ทั้ง สด ๆ ร้อน ๆ ในบรรดาอธิการบดีของประเทศไทย คือ กรณีเนอคาซาคิชยาไม่รับปริญญา กิตติมศักดิ์ ซึ่งอาจารย์ธรรมบุญได้ตอบทันทีว่า "ถ้าไม่เอาเขาเขาก็ไม่มีโอกาสได้อีก" ได้รับกรณอรรถาชนวนเป็นอธิการบดีที่เข้มงวดที่สุดในเมืองไทย

ไม่ทรมานถึงใจคน "ผมว่าเป็นเรื่องปกติ ในเมื่อผมเป็นอธิการบดีที่มาจากการเลือกตั้ง ผมก่อนจะทำงานร่วมกับคนที่ไม่ได้เลือกผม แต่มีปัญหาว่า คนที่ไม่เลือกผมมัน พร้อมที่จะทำงานกับผมหรือไม่"

ดังนั้น เมื่อถึงวันที่เกษียณอายุครบ 67 ปีในวันที่ "ธรรมบุญ โสภรัตน์" จึงประกาศเกษียณว่าจะลาออกเพื่อหารวมคำแห่งตลอดไป พร้อมกับขอเชิญชวนลูกศิษย์ทุกคนกันดู กะยี้ ณ สถานที่ที่ทุกคนเคยอาศัยหรือชมในคืนวันที่ 26 พ.ย.

"จากวันนี้ถึงวันที่ รวมกันครบ 67 ปีแล้ว หวังว่าทุกคนคงจะไม่ลืมคำขวัญที่ว่า "ตั้งใจศึกษา บูรณาการ สนองคุณชาติ" นะครับ"

17 ปี มหาวิทยาลัยรามคำแหง...แห่งบัณฑิตเต็มเมือง...ข้างบ้าน รุ่งเรือง พลิกโฉมหน้า 8-9

เดลินิวส์

วันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2531
พ.ศ. 2531 ขงเขย คุ้มภัยบ้านนอกแนว รามคำแหง บัณฑิต
เมื่อก่อน... คุณเสวย โยงพูนเรือง
... นานๆ เจอกัน.....

ข่าวสด

วันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2531
... นานๆ เจอกัน.....

เดลินิวส์

วันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2531

รวม 17 แล้ว

... นานๆ เจอกัน.....

เดลินิวส์

วันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2531

สวัสดิการ

... นานๆ เจอกัน.....

สยามทีวี

วันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2531

ดอนไม้ไฟ

... นานๆ เจอกัน.....

คณะกรรมการมหาวิทยาลัยรามคำแหง

(1) ศาสตราจารย์ ดร.ธรรมบุญ โสภรัตน์ อธิการบดี		
(1) ศาสตราจารย์ ดร.ธรรมบุญ โสภรัตน์	อธิการบดี	(1) ศาสตราจารย์ ดร.ธรรมบุญ โสภรัตน์
(2) ศาสตราจารย์ ดร.ธรรมบุญ โสภรัตน์	อธิการบดี	(2) ศาสตราจารย์ ดร.ธรรมบุญ โสภรัตน์
(3) ศาสตราจารย์ ดร.ธรรมบุญ โสภรัตน์	อธิการบดี	(3) ศาสตราจารย์ ดร.ธรรมบุญ โสภรัตน์
(4) ศาสตราจารย์ ดร.ธรรมบุญ โสภรัตน์	อธิการบดี	(4) ศาสตราจารย์ ดร.ธรรมบุญ โสภรัตน์
(5) ศาสตราจารย์ ดร.ธรรมบุญ โสภรัตน์	อธิการบดี	(5) ศาสตราจารย์ ดร.ธรรมบุญ โสภรัตน์
(6) ศาสตราจารย์ ดร.ธรรมบุญ โสภรัตน์	อธิการบดี	(6) ศาสตราจารย์ ดร.ธรรมบุญ โสภรัตน์
(7) ศาสตราจารย์ ดร.ธรรมบุญ โสภรัตน์	อธิการบดี	(7) ศาสตราจารย์ ดร.ธรรมบุญ โสภรัตน์
(8) ศาสตราจารย์ ดร.ธรรมบุญ โสภรัตน์	อธิการบดี	(8) ศาสตราจารย์ ดร.ธรรมบุญ โสภรัตน์
(9) ศาสตราจารย์ ดร.ธรรมบุญ โสภรัตน์	อธิการบดี	(9) ศาสตราจารย์ ดร.ธรรมบุญ โสภรัตน์
(10) ศาสตราจารย์ ดร.ธรรมบุญ โสภรัตน์	อธิการบดี	(10) ศาสตราจารย์ ดร.ธรรมบุญ โสภรัตน์
(11) ศาสตราจารย์ ดร.ธรรมบุญ โสภรัตน์	อธิการบดี	(11) ศาสตราจารย์ ดร.ธรรมบุญ โสภรัตน์
(12) ศาสตราจารย์ ดร.ธรรมบุญ โสภรัตน์	อธิการบดี	(12) ศาสตราจารย์ ดร.ธรรมบุญ โสภรัตน์

คณะกรรมการประชาสัมพันธ์ หนังสือพิมพ์ ข่าวรวมคำแหง กองจัดการ

ประชาสัมพันธ์ ข่าวรวมคำแหง กองจัดการ

หนังสือพิมพ์ ข่าวรวมคำแหง

กองจัดการ

... นานๆ เจอกัน.....

ประกาศมหาวิทยาลัยรามคำแหง

เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานการกำหนดระยะเวลาการศึกษาเป็น 12 ปีการศึกษา

มหาวิทยาลัยรามคำแหงโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการที่ปรึกษาของสภามหาวิทยาลัย และสภามหาวิทยาลัยได้อนุมัติให้ขยายระยะเวลาการศึกษาในระดับปริญญาตรี ให้ถึงไปตามเกณฑ์มาตรฐานของทบวงมหาวิทยาลัย โดยตาม

- 1. อนุมัติให้โอนศึกษามิ่วระยะเวลาการศึกษา จาก 8 ปี เป็น 12 ปีการศึกษา
2. อนุมัติให้ขยายเวลาการศึกษาของนักศึกษา รหัส 23 โดยให้นับเวลาพร้อมกันแล้วไม่เกิน 12 ปีการศึกษา
3. อนุมัติให้นักศึกษา รหัสอื่น ที่สมัครเป็นนักศึกษาใหม่แล้ว หากประสงค์จะลาออกเพื่อขอสิทธิขยายเวลา

- เป็น 12 ปี ให้ดำเนินการดังนี้
(1) ลาออกจากรหัสศึกษาที่ 31 หรือรหัสใหม่
(2) ให้ลงทะเบียนใหม่ โดยขยายเวลาการศึกษาเป็น 12 ปี และได้วีรหัสเดิม และ
(3) ให้เสียค่าลงทะเบียนล่าช้า 20 บาท
4. อนุมัติให้ลงทะเบียนในภาค 2 ปีการศึกษา 2531 ได้ภายในวันที่ 25 มกราคม 2532 โดยให้ดำเนินการดังนี้
(1) จ่ายเงินค่าลงทะเบียน และ
(2) ยื่น ม.ร.24 ที่ สอบ
5. แนวปฏิบัติโดยชัดเจนเกี่ยวกับประกาศนี้ ให้ใช้ประกาศนี้แทน หากมีปัญหาในการดำเนินการให้ขออนุมัติ มหาวิทยาลัยเป็นรายๆ ไป

ประกาศ ณ วันที่ 23 พฤศจิกายน 2531

เกษม บุญชู

(ศาสตราจารย์ ดร.ชวนบุญ โสภารัตน์)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยรามคำแหง

2 ธันวาคม นี้ เป็น 'วันทิ้งขยะ'
เชิญชาวรามฯ ร่วมใจพัฒนามหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยความร่วมมือของกรุงเทพมหานคร สภามหาวิทยาลัยไทย และกรมราชทัณฑ์ ขอเชิญชาวรามฯ ทุกท่าน ร่วมใจกันพัฒนามหาวิทยาลัยให้สะอาดตา กำหนดให้วันศุกร์ที่ 2 ธันวาคม 2531 เป็น วันทิ้งขยะ

รองศาสตราจารย์เกษม ไร่ยแสนสุข รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร เปิดเผยว่า ขณะนี้มหาวิทยาลัยกำลังดำเนินการพัฒนามหาวิทยาลัยของเราให้สะอาดปราศจากขยะและความสกปรกต่าง ๆ การพัฒนานี้จะรุนแรงทำให้ชาวรามคำแหงทุกคนมีส่วนร่วม และจะดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มพัฒนามหาวิทยาลัยตั้งแต่วันอาทิตย์ที่ 20 พฤศจิกายนที่ผ่านมา เป็นการทำความสะอาดบริเวณภายในโดยขอความร่วมมือจากบุคลากรหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งได้ผลเป็นที่น่าพอใจ สามารถขุดลอกสระน้ำทั้ง 8 สระ ภายใน ม.ร. และทำความสะอาดแนวรั้วด้านในตลอดจากด้าน NB.11 จนถึงด้านที่ติดกับ ก.ภ.ท. นอกจากนี้เมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายนที่ผ่านมาได้ขอความร่วมมือจากร้านอาหารให้ช่วยกันทำความสะอาดร้านอาหาร และร้านอาหารของตน ก็ได้รับความร่วมมือด้วยดี โรงอาหารต่าง ๆ สะอาดขึ้น

สำหรับการรณรงค์ความสะอาดโครงการต่อไป มหาวิทยาลัยร่วมกับกรุงเทพมหานคร สภามหาวิทยาลัยไทย และกรมราชทัณฑ์ กำหนดให้มี วันทิ้งขยะ

กำจัดขยะในที่ทำงาน หรือในชุมชนที่พักของตน โดยจะขอความร่วมมือให้แต่ละคนช่วยกันเก็บกวาดขยะบริเวณใกล้ตัวทั้งในที่ทำงาน และชุมชนนักศึกษา แล้วนำรวมกองไว้หน้าที่พักการคณะ/สำนักหรือหน่วยงานของตนรวมทั้งหน้าชุมชนนักศึกษา จากนั้นมหาวิทยาลัยร่วมกับ กทม. และกรมราชทัณฑ์จะนำรถตระเวนเก็บขยะที่นำมากองไว้จากทุกบริเวณนำไปกำจัดต่อไป

รองอธิการบดีฝ่ายบริหารกล่าวต่อไปว่า มหาวิทยาลัยขอเชิญชวนคณาจารย์ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษาทุกคนร่วมแรงร่วมใจกันพัฒนามหาวิทยาลัยของเรา ช่วยกันเก็บกวาดขยะออกมกทิ้ง เพื่อให้รามคำแหงสะอาดตา ซึ่งเป้าหมายนี้จะเป็นความจริงถ้าทุกคนช่วย

เปลื้องเทียนให้แสง รามคำแหงให้ทาง

งานประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง บางกอก-ปี่ กรุงเทพฯ 10240 โทร. 3180900

โทรสารกรมมหาวิทยาลัยรามคำแหง

ชำระค่าฝากส่ง เป็นรายเดือน ใบอนุญาติที่ 17/2528 ปกจ. 8809ฉ

จาก..บรรณาธิการ

ทุกเรื่องความสะอาด เสมอมาเป็นที่พึงปรารถนาของทุกคน ไม่มีใครอยากให้เห็นคนมองตัวเองเป็นเศษสกปรก ไม่รักสะอาดและถาด ยิ่งเป็นระดับประเทศชาติแล้ว ความสะอาดคืออับเป็นหัวใจง่าที่อยู่นับพันหนึ่ง ไม่มีประเทศไหนในโลกอยากได้ชื่อว่าเป็นเมืองที่สกปรกที่สุดในโลก!

ธรรมชาติของมนุษย์อย่างหนึ่งที่ต่างจากสัตว์เครื่องนุษย์ นอกจากจะมีมันสมองอันปราดเปรื่อง รู้จักพัฒนา คิดประดิษฐ์เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ สร้างสังคมมนุษย์ให้เจริญก้าวหน้าอย่างไม่หยุดยั้งมาทุกยุคทุกวันนี้ มนุษย์ยังรู้จักรักสวยรักงาม รักความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีจิตสำนึกในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติ ความสะอาดถือได้ว่าเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นติดมากับตัวมนุษย์

เมืองที่มีชื่อในด้านความสะอาด และกวาดถนนอย่างจริงจังมา กิ่งกับออกกฎระเบียบมาควบคุมอย่างเคร่งครัด จนเป็นที่รู้จักทั่วโลกคือ สิงคโปร์!

กรุงเทพมหานครในยุคผู้ว่าราชการที่ชื่อ พลตรีจำลอง ศรีเมือง หัวใจเพชรพลังธรรม นี้ก็เอาใจจริงมาจริงจังเรื่องความสะอาดมาก จนกรุงเทพมหานครในทุกวันนี้ขอดีชื่อเป็นเมืองสกปรกติดอันดับโลก เคื่องานนี้สามารถพูดได้อย่างเต็มปากว่า ในเรื่องความสะอาดเราไม่แพ้ใคร ในฝ่ายบรรณารักษ์เพื่อความสะอาดของทางนี้ว่า งาน มีขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานทั้งของรัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาให้นายบุษยามาศเกษมเมือง สามารถนำเอาไปพัฒนาไปสกปรกได้ อันเป็นนโยบายประชานิยมที่ช่วยให้คนกรุงเทพฯ ในเมืองไทยได้อีกทางหนึ่ง นอกเหนือจากความสวยงามทางด้านสถาปัตยกรรมแล้ว ความสะอาดที่นำมาไว้ก็ อธิบายไม่ได้ที่ที่ของคนไทย ซึ่งเป็นสุจริตสำนึกที่เมืองไทยเรามีอยู่อย่างเหลือเฟือ

มหาวิทยาลัยรามคำแหงของเราโดยฝ่ายบริหาร ซึ่งมีรองศาสตราจารย์เกษม ไร่ยแสนสุข รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร ได้ร่วมมือกับกรุงเทพมหานคร และสภามหาวิทยาลัยไทย ซึ่งพวกเราผู้รักกันดีในนาม "ชาวราม" จัดโครงการเพื่อความสะอาดภายในมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง เช่น พัฒนาโรงอาหาร พัฒนารอบรั้วภายในมหาวิทยาลัย แะโครงการดังกล่าวพัฒนาเพียงบางส่วนของมหาวิทยาลัยเท่านั้น ดังนั้นมหาวิทยาลัยจึงได้โครงการเพื่อความสะอาดอีกครั้งหนึ่งทั้งมหาวิทยาลัย โดยตั้งชื่อว่า "วันทิ้งขยะ"

ได้รับความช่วยเหลือจาก กทม. เขตบางกะปิ และตาวีเศษ โดยจะจัดขึ้นในวันที่ 2 ธันวาคม 2531 จึงขอความร่วมมือจากบุคลากรของมหาวิทยาลัยทุกท่าน ช่วยสนับสนุนงานนี้ พลักรการของวันทิ้งขยะ คือ ให้คณะ/สำนัก กลุ่ม ชมรม พรรค ชุมชนที่พักนักศึกษา ร้านค้า ยับรวบรวมขยะมูลฝอยในหน่วยงานของตนกองไว้เป็นจุด ๆ แล้วทางกองอาคารสถานที่ร่วมกับ กทม. เขตบางกะปิ จะส่งเจ้าหน้าที่นำรถมารับขยะเพื่อนำไปทิ้งต่อไป ร่วมมือร่วมใจ พัฒนามหาวิทยาลัยรามคำแหงอันเป็นที่รักยิ่งของพวกเราให้สะอาด มีบรรยากาศทางวิชาการ สมกับเป็นสถาบันที่ผลิตบัณฑิตชั้นนำ

รวมๆ สะอาด เป็นยอดปรารถนาของพวกเรา มาร่วมแรงร่วมใจกันทำความฝันให้เป็นความจริง อย่างดี 2 ธันวาคม วันทิ้งขยะ

จินตนา หน่อไพฑูริย์

กันทำ สำหรับรายละเอียดในวัน มหาวิทยาลัย โดยมี พลตรีจำลอง ทิ้งขยะ จะเริ่มเวลา 08.00 น. ศรีเมือง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นต้นไป ณ บริเวณเสาธงหน้า มหานคร เป็นประชาชน